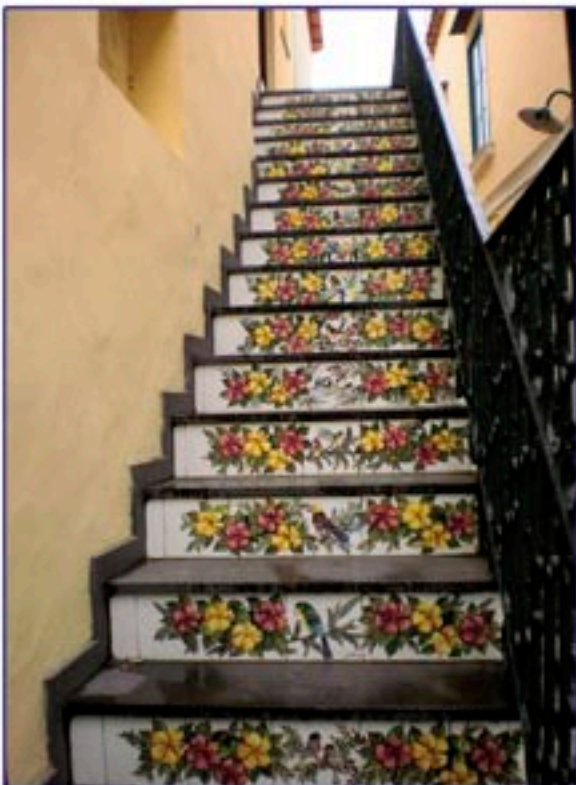
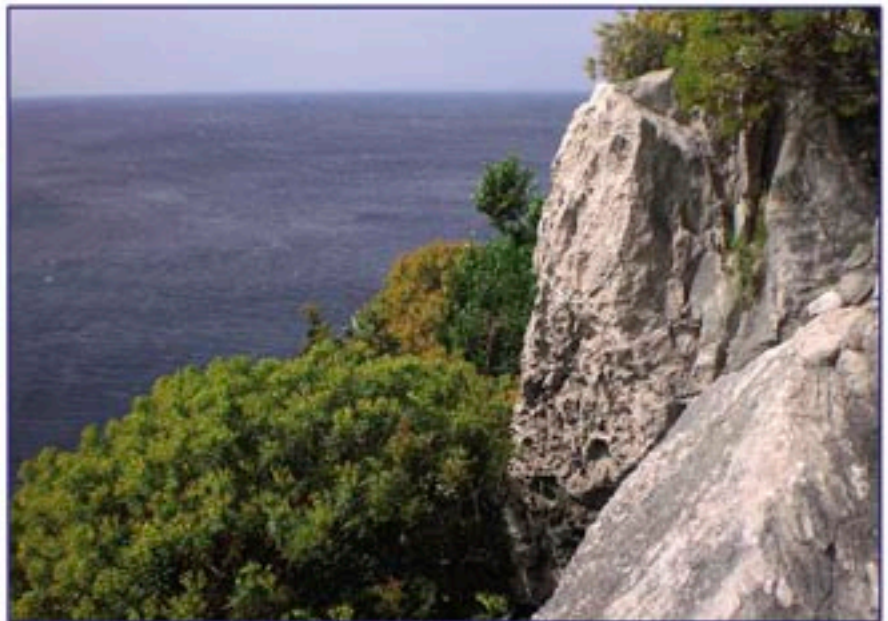

DEB ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2011. május–június

TARTALOM

Az ÁOK Tanácsának ülése

Beszámoló a IV. Dél-dunántúli regionális felnőtt diabetológiai megbeszélésekről
(Wittmann István)

Tehetségért Mozgalom – Érettségire felkészítő nyári tábor (Duga Zsófia)

A régió állaspályázati lehetőségei a 2011. évre
(dr. Werlingné Forrai Márta)

A Magyar Oroszképzési és Egészségügyi Oktatói Társaság ülése Pécsen (Biró Gábor)

Magyar–Német Felsőoktatási Napok – 2011
(Faubl Nóra)

Dr. Molnár Dénes professzor 60 éves
(A Gyermekgyógyászati Klinika közössége)

Adományok, adományozók
(Földényi Gabriella)

Új ionterápiás módszer a daganat-terápiában (Zámbó Katalin, Sarkadi Margit)

Gyógyszerési Gondozási Verseny
(Bozó Tamás)

Immunológia verseny az Immunológia Napján
(Kovácsné Kósa Judit)

World Congress of Bioenergy, Developing Bio-renewable Energy from Nature
(Szele Eszter)

Promovax (Freund Zsófia)

A Magyar Gyermeksebész Társaság Ünnepi Tudományos Ülése (Vajda Péter)

100 éve született Pilaszanovich Imre
(Pintér András)

XII. Magyar Gyógynövény Konferencia és Rozsnyay Mátyás emlékverseny
(Horváth Györgyi)

Irodalmi összeállítás
(Kiss Tamás)

A Nemzetközi Rare Disease Kutató Konzorcium megalakulása (Melegh Béla)

„Szerzők Elismerése Nap”
(Koller Ákos)

„Do you Somogyi?” Negyven éve halt meg Somogyi Mihály (Soltész Gyula)

Dr. Kadas István, az utolsó klasszikus pécsi kórboncnok (Jobst Kázmér)

Malária (Benke József)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle

In memoriam Csatáryné Tolnai Klára

A borítón Papp Tamás (Kari Informatikai Csoport) felvételei, középen Felszeghy Szabolcs (Debrecen) fényképei láthatók. A hátsó borítóra Benke József: Malária c. írásának fotóanyagából válogattunk.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának ülése

2011. április 7.

Dr. Miseta Attila dékán hivatalos távolléte miatt a Kari Tanács ülését dr. Ertl Tibor általános dékán-helyettes vezeti.

1. Professzor emeritus cím adományozása

Felterjesztő: dr. Miseta Attila dékán (a felterjesztést a hatályos szabályzat szerint a dékán jogosult megtenni).

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel terjeszti a Szenátus felé a professzor emeritus cím adományozásáról szóló előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Bajnóczky István egyetemi tanár	60	6	1

2. Címzetes egyetemi docensi cím adományozása

Felterjesztő: dr. Szabados Sándor, a Szívgyógyászati Klinika igazgatója

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel terjeszti a Szenátus felé a címzetes egyetemi docensi előterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Illyés Miklós főorvos	63	1	3

3. Az ÁOK 2011. évi költségvetési terve

Porvay Péter gazdasági igazgató: Röviden ismerteti az ÁOK 2011. évi költségvetési tervét. A bevételek alakulásában fő meghatározó a költségtérítéssel képzés és a hallgatói létszám alakulása, ez utóbbi folyamatosan nő. A költségvetés másik fontos eleme a dollár és az euró MNB árfolyama, ami nagyon ki van téve az árfolyam ingadozásnak. A forint számyalása nem tesz jót. A dollár árfolyamánál 12-13 Ft-tal alatta vagyunk a tervezettnél, de bevételeinkről elmondható, hogy amennyit nyertünk az eurón, annyit veszítettünk a dolláron. Nagyjából pénzünknel vagyunk, de ha ilyen árfolyamok maradnak 2011. őszére is, akkor 60-70 milliós mínuszra számíthatunk. A költségtérítéssel képzés bevételei a csatolt melléklet alapján alakultak.

A költségvetési terv bevételeinek másik fontos eleme a szakorvos képzési normatív támogatás a minisztériumtól, ami az elmúlt évben jelentősen megváltozott, valamint a KTF normatíva.

Fájó pont a központi elvonások, átcsoportosítások témája. Ez kb. 6 Mrd Ft-ot tesz ki a 2011-es év tervében.

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE ÁOK 2011. évi költségvetési tervére tett javaslatot.

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Decsi Tamás

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája,
7624 Pécs, Szigeti út 12. Tel.: 536-116.

E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.

4. Nem önálló tanszékek létrehozása

Dr. Komoly Sámuel két nem önálló tanszék létesítésére tett javaslatot: Klinikai Neurofiziológiai és Epileptológiai Tanszék, Klinikai Kísérletes Neuroimmunológiai Tanszék.

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Klinikai Neurofiziológiai és Epileptológiai nem önálló Tanszék létesítésére tett javaslatot.

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Klinikai Kísérletes Neuroimmunológiai nem önálló Tanszék létesítésére tett javaslatot.

5. Az Általános Orvostudományi Kar 2011/2012-es tanév időbeosztása

Dr. Csernus Valér: A szabályzatok szerint a Kari Tanácsnak kell elfogadni a következő tanév időbeosztását. Jelen tanévhez képest lényegi változás nincs.

Dr. Horváth Judit: A német oktatói értekezleten felmerült, hogy csökkentsék a vizsgaidőszakot hét hétről hat hétre, ez különösen januárban lenne fontos, hogy legyen 1 hét szünet.

Dr. Csernus Valér: Messzemenőleg egyetért, de széles körű egyeztetést kíván, mivel komoly feszültséget váltana ki ennek hirtelen bevezetése. Egyeztetéseket fog kezdeményezni a Német Hallgatói Önkormányzattal, továbbá az angol és magyar HÖK-öt meg kell győznie. Próbaszavazást javasol.

Dr. Horváth Judit: A táblázat szerint a költségtérítési díj kedvezmény igények leadási határideje péntek, a befizetés határideje hétfő. Véleménye szerint kevés az idő a határozat megírására, a befizetési határidő teljesíthetetlen. Demoralizáló hatású, ha engedünk a határidőkből.

Dr. Csernus Valér: A hallgatók feltehetőleg használják azt a kitélt, mely szerint egy kérvény beadása mentesít a határidők betartása alól.

Porvay Péter: A határozatot nem tudják hétfőig megkapni, de úgy kezelik a helyzetet, hogy a péntekig leadott kérvény mellé a kérvényben kért csökkentés alapján hétfőig kell befizetni a vélt összeget. Szociális kérdésekben külön határidőket tartalmaz a táblázat.

Dr. Gregus Zoltán: Az ötödéves gyógyszerészhallgatók tanévkezdésével kapcsolatban érdeklődik, ez változott az előző évekhez képest, mivel 2 héttel korábban kezdődik.

Dr. Csernus Valér: A korábbi gyakorlattól eltérően, de a többi gyógyszerészkar tanrendjével összhangban a végzős gyógyszerészhallgatók 12 hetes szorgalmi időszakát 14 hétre egészítették ki, így az szeptember 12-én kezdődik.

Dr. Ertl Tibor: Javasolja, hogy az időpont módosításokkal kapcsolatban tanulmányozza Tanulmányi Bizottság, a Kurrikulum Bizottság és a HÖK, és közösen terjesszenek be javaslatot, ha változást szeretnének.

Határozat : Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE ÁOK 2011/2012-es tanév időbeosztására tett javaslatot.

6. Kari pályázatokról tájékoztatás

Dr. Németh Péter: Három csoportba oszthatók a kari pályázataink. Az első csoport a megvalósulás alatt álló pályázatok, ez szép mennyiség.

A második az elbírálás alatt álló pályázatok csoportja, ahol komoly

a megcélzott összeg és egy-két pályázat ebből már a második körben tart.

A harmadik csoport a TÁMOP és a KEOP pályázatok. A TÁMOP most zajlik, a másik három orvosképző egyetemmel közösen dolgozunk rajta, hogy a klinikumban még egyszer kerüljenek be azok az új elméleti trendek, melyek új diagnosztikai és új terápiás elveket fognak magukkal hozni. Örömmel csatlakozott ehhez Szeged, Debrecen és a SOTE, és mi is szeretnénk az ő pályázataikhoz kapcsolódni. Koller Ákos dékánhelyettes bekérte már az ötleteket, melyek alapján a Pályázati Iroda állítja össze a szakmai és egyéb részét a pályázatoknak. Minden érintett értesülni fog az általa javasolt dolgok állásáról.

A KEOP pályázat a műszaki és adminisztrációs menedzsmentet érinti. Az Orvoskar épülete nagyon elavult energetikai szempontból, korszerűsítése napirenden van. Sajnos a tavaly beadott pályázatunkat elutasították, mivel a kincstári biztos miatt kiesett az egyetem a pályázók köréből. Most a következő kiírást várjuk, mert változni fog tavalyhoz képest.

Az egyetemi pályázati irodával szoros az együttműködés.

7. Bejelentések.

Dr. Ertl Tibor: Az EFEN napok sikerrel zajlanak, kitűnő rendezvényeket szervez a HÖK. Kéri, hogy a hétfői Medikus bálon minél nagyobb számban vegyenek részt a Kar oktatói. A Tanácsülés után az EFEN sátorban kezdődő koncertekre a Pécs Music Society tisztelettel meghívja a kar dolgozóit.

Beszámoló a IV. Dél-dunántúli Regionális Felnőtt Diabetológiai Megbeszélésről

Immár negyedik alkalommal rendeztük meg Villányban, 2011. május 6-7. között a megbeszélésünket. Ennek formabontó lebonyolítása a következő volt. A régió három megyéből, Tolna, Baranya és Somogy megyéből, minden szakellátóhely képviselője tíz percen összefoglalta a véleményét az előre megküldött témákban, amit három perces vita követett. Az üléselnökök a megbeszélés végén összefoglalták a lényegesebb mondanivalókat. A péntek délutáni szekció után dr. Sudár Zsolt, dr. Fülöp Gábor és dr. Ádám Ildikó előadásában a célérték fontosságáról, az inzulinterápia hatékonyságáról és a betegközpontú ellátásról hallhattunk beszámolókat.

Az ideai megbeszélések témái a következők voltak: Az MDT új szakmai irányelvei, a terápia biztonságossága, inzulinpumpa-kezelés, diabetológus-háziorvos kapcsolata, ICT/humán-analóg váltás.

A résztvevők ellenszavazat nélküli javasolták a hazai diabetes regiszter felállítását.

Dr. Wittmann István

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Tehetségért Mozgalom – Érettségire felkészítő nyári tábor

Felhívás

Kedves Érettségire Készülő Diákok!

Ezúton értesítünk arról, hogy a PTE ÁOK Tehetségért Mozgalom szervezte a 2010/2011-es tanévben nyáron is szervez érettségire felkészítő konzultációs táborokat középiskolás tanulók számára. Felkészítő táborainkat a mai magyar felvételi rendszerhez igazítjuk. A táborban az emelt szintű érettségire készülőknek több, nehezebb és izgalmasabb feladatokat is ismertetünk.

A nyári előkészítő tábor időpontja: 2011. augusztus 22-27.

A Tábor helyszíne: PTE ÁOK Elméleti tömb oktatótermei (7624 Pécs, Szigeti út 12.)

A tábor hagyományosan a Kar egy neves professzorának előadásával nyitjuk meg. A tábor folyamán biológia, kémia és fizika szemináriumokat tartunk, s az egyetem kutatóintézetéibe is szervezünk látogatásokat.

A nyári táborban is nagy hangsúlyt fektetünk a szabadidős programokra! Minden este közösségi programokon vehettek részt, ahol felsőbb éves hallgatóinkkal is találkozhattok, beszélgethettek, megismerhetitek Pécs városát.

A nyári táborban **60 fő részvételét tudjuk biztosítani. A táborban való részvétel ingyenes**, mivel a Pécsi Tudományegyetem Ál-

talános Orvostudományi Karán működő Tehetségért Mozgalom eredményesen pályázott az Oktatásért Közalapítvány által kiírt „a felsőoktatási intézmények által szervezett, középiskolásoknak szóló tehetséggondozó táborok támogatása” című (NTP-OKA-XIII) pályázatra. *A tábor időtartama alatt a résztvevők számára az étkezés és a szállás költségeit is a szervezők biztosítják.*

A táborban való részvétel elbírálása a jelentkezési lapok beérkezésének sorrendje, illetve a középiskolai jegyek alapján történik.

A táborban való részvételhez kérjük a mellékelt adatlapot, vagy honlapunkon (<http://felvi.aok.pte.hu>) az on-line jelentkezési lapot kérjük kitölteni.

A jelentkezés határideje 2011. július 31.

A jelentkezéssel kapcsolatos bármenny kérdésre szívesen válaszolunk a tm@aok.pte.hu címen, vagy a 72/501-500/18516, 06-70-541-6513 telefonszámokon.

Postacímünk, melyre a kitöltött jelentkezési lapokat kérjük elküldeni:

Pécsi Tudományegyetem
Rektori Hivatal
Marketing Osztály
Tehetségért Mozgalom, nyári előkészítő tábor
7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.

Duga Zsófia

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Tehetségért Mozgalom – nyári felkészítő tábor

Jelentkezési lap

Név: _____

Lakcím: _____

Telefon: _____

E-mail cím: _____

Iskola neve, címe: _____

Befejezett évfolyamod: 10.   11.   12.   13.

Osztályfőnököd neve: _____

Választott tantárgypár: biológia – fizika   biológia – kémia

Igényeitek: szállást   étkezést (vegetáriánus)

Kérjük a jelentkezés során feltüntetni az alábbi érdemjegyeket – az utolsó két lezárt tanév eredményeinek megfelelően.

Magyar nyelv és irodalom   _____   _____

Matematika   _____   _____

Biológia   _____   _____

Fizika   _____   _____

Kémia   _____   _____

Egy választott idegen nyelv   _____   _____

Motivációs levél – kérjük, írd meg magadról néhány mondatot, miért szeretnél gyógyítással foglalkozni, és milyen segítséget vársz a felkészítő tanfolyamtól!

_____

_____

_____

_____

A PTE régiójába tartozó szakképzési álláspályázati lehetőségek a 2011. évre

SZAKKÉPZÉS PÉCSI RÉGIÓ ÁLTALÁNOS ORVOS	PTE KK	PTE ÁOK EGYETEMI UTANPOTLAS	PTE ÁOK központi gyakorlatok	Mohács Város Kórháza	Tolna Megyei Kórház	Zala Megyei Kórház	Dombóvári Eü. Nonprofit Kft.	Kaposi Mór Oktató Kórház	Kanizsai Dorottya Kórház	Kaposvári Egyetem Eü. Centrum	Vásút egészségügyi Nonprofit Kft.	Országos Mentőszolgálat	Vas Megyei Kórház	Országos Vérellátó Szolgálat	ÖSSZESEN	Költségtérítéses
<i>Aneszteziológia és intenzív terápia</i>	3	1	2	2	1	1	2	1				2		15	5	
ARC-ÁLLCSONT SZÁJSEBÉSZ			2	1			1							4	1	
Belgyógyászat	5	1	3	2	2	1	1	3				3		21	10	
Bőrgyógyászat	2			1	1		1							5	2	
<i>Csecsemő- és gyermekgyógyászat</i>	1	1	3	2			1	3						11	5	
Fizikális medicina							1		1			2		4	1	
Foglalkozásorvostan										1				1	1	
Fül-orr-gégegyógyászat				2	1	1						2		6	2	
Gasztroenterológia				1				1				1		3	1	
Geriátria														0	1	
Gyermeksebészet														0	1	
Gyermek- és ifjúságpszichiátria	1													1	1	
HÁZIORVOSTAN			19											19	15	
Idegsebészet								1				1		2	1	
IGAZSÁGÜGYI ORVOSTAN			1											1	1	
Infektológia				1	2		2					1		6	1	
Kardiológia	1			1			1					1		4	1	
MEGELŐZŐ ORVOSTAN			2											2	1	
Neurológia			2	1	2		1					2		8	3	
Nukleáris medicina	1			1			1					1		4	1	
Ortopédia-traumatológia	2	1	2	2	1	1	1					4		14	4	
Orvosi laboratóriumi diagnosztika	1	1		1	1		1					2		7	2	
Orvosi mikrobiológia	1													1	1	
<i>Oxológia- és sürgősségi orvostan</i>	5	2	2	2			2	2				5	2	22	5	
Patológia				2	1		1					2		6	2	
Pszichiátria	2		2	2	3		1					2		12	3	
Radiológia			1	2			1	2		2		3		11	4	
Reumatológia				1				2				1		4	2	
Sebészet	1	1	2	2			1	1	2			1		11	4	
Sugárterápia	1									2		2		5	1	
Szemészet	1	1		1				1				2		6	2	
Szívsebészet	1													1	1	
Szülészet-nőgyógyászat	2	1		2			1	1				2		9	3	
Transzfuziológia														2	1	
Tüdőgyógyászat				2	2			1				2		7	1	
Urológia	1			1	2									4	1	
Osszesen	32	10	24	19	35	19	9	29	9	4	1	5	41	2	239	92

dőlt betűk: hiányszakma

NAGYBETŰK: központi gyakorlatok

Fogorvosi szakok	EGYETEMI UTÁNPÓTLÁS	Költségtérítéses	Összesen
Dento-alveoláris sebészet		4	4
Fogszabályozás		2	2
Gyermekfogászat	1	3	4
Konzerváló fogászat és fogpótlástan	2	5	7
Parodontológia	1	3	4
Összesen:	4	17	21

Szakgyógyszerész	EGYETEMI UTÁNPÓTLÁS	Költségtérítéses	Összesen
Gyógyszertechnológia	1	5	6
Gyógyszerellenőrzés		5	5
Gyógyszerhatástan		20	20
Gyógyszerkémia		2	2
Farmakognózia és fitoterápia		5	5
Klinikai laboratóriumi diagnosztika		2	2
Gyógyszerellátási gyógyszerészet		35	35
Radiógyógyszerészet		1	1
Kórházi gyógyszerészet		10	10
Klinikai gyógyszerészet	1	10	11
Toxikológia		3	3
Gyógyszerészi mikrobiológia		1	1
Minőségbiztosítás		2	2
Összesen:	2	101	103

Higiénikus orvosi oklevéllel megszerezhető szakképesítések	Költségtérítéses	Összesen
Megelőző orvostan, munkahygiene, sugáregészségtan	6	6

A Magyar Orvostudományi és Egészségügyi Oktatói Társaság ülése Pécsen

A Magyar Orvostudományi és Egészségügyi Oktatói Társaság a PTE ÁOK dékánjának meghívására 2011. május 6-án ülést tartott a PTE ÁOK Dékáni Tanácstermében.

Az ülésen megjelent mind a négy Orvostudományi Kar dékánja, illetve helyettese, valamint a Karok graduális és posztgraduális képzéért felelős vezetője. Az ülés elején a résztvevőket üdvözölte dr. Bódis József a PTE rektora, valamint dr. Miseta Attila a PTE ÁOK dékánja.

Az első napirendi pontnak megfelelően tárgyalásra került a graduális képzés minőségbiztosításának egyik fontos aspektusa. Ennek a napirendi pontnak a keretében mind a négy kar részletesen bemutatta az általuk bevezetett, illetve bevezetésre kerülő hallgatói feed-back rendszer módszereit és eredményeit. A beszámolókat számos hozzászólás követte.

A második napirendi pontban disszkušió folyt az orvosok Magyarországról történő elvándorlásának problematikájáról, majd dr. Bodosi Mihály – aki a Társaság elnöke – részletesen ismertette a szakorvosképzés problémáit, valamint a Főhatóság részéről tervezett, szakorvosképzéshez kapcsolódó jogszabályokat.

Az ülés végén a résztvevők átvették a PTE ÁOK ajándéktárgyait.

Az ülés után, a PTE ÁOK Dékánjának meghívására az ülés résztvevői pincelátogatással egybekötött ebéden vettek részt Villánykövesden.

Dr. Biró Gábor

Magyar-Német Felsőoktatási Napok 2011

Karlsruhe, 2011. május 11-13.

Két évvel ezelőtt a budapesti Német Nagykövetség kezdeményezésére első alkalommal rendeztek Magyar-Német Felsőoktatási Napokat Budapesten. A kezdeményezés keretében magyar és német felsőoktatási intézmények rendszeresen lehetőséget kapnak a részletesebb bemutatkozásra és az egymás közti tapasztalatcserére, mindemellett pedig olyan szervezetekkel kerülhetnek kapcsolatba, melyek a hallgatói mobilitást egyéb segítő kezdeményezésekkel tudják támogatni.

A Magyar-Német Felsőoktatási Napokat az első, magyarországi nyitórendezvény után idén májusban Karlsruhe-ban, a Karlsruhe Institute of Technology (KIT) társszervezésében rendezték meg, melyen a pécsi Orvoskart *dr. Horváth Judit*, a Kreditáviteli Bizottság elnöke és a német nyelvű képzés egyik meghatározó egyetemi oktatója, valamint *Frédéric Zuhorn*, a Német Program Bizottság főtájtára és jómagam képviseltük.

A rendezvényen, mely a KIT mellett a Német Akadémiai Csereszolgalat (Deutscher Akademischer Austauschdienst, DAAD) támogatásával jött létre, a megnyitót megelőzően és a felsőoktatási napok alatt folyamatosan minden részt vevő felsőoktatási intézmény bemutathatta saját képzési palettáját. A rendezvényen a Pécsi Tudományegyetem karunk képviselte, mindazonáltal igyekeztünk az érdeklődőknek az ÁOK mellett a PTE egyéb képzéseiről is tájékoztatást adni.

A kétnapos rendezvény első napján az előadások kaptak jelentősebb hangsúlyt, ahol is KIT elnöke, Karlsruhe polgármestere és a Német Akadémiai Csereszolgalat főtájtára, *dr. Rüland* mellett *Dorothee Janetzke-Wenzel* budapesti német nagykövet tartott hosszabb lélegzetű előadást a magyar-német kulturális és felsőoktatási kapcsolatokról, melynek keretében a Magyarországon zajló német nyelvű orvostudományok fontossága külön hangsúlyt kapott.

A rendezvény második napján a magyarországi, német nyelvű képzésekkel rendelkező felsőoktatási intézmények kaptak lehetőséget a bemutatkozásra. A nem fővárosi intézmények közül egyedül karunk vállalkozott prezentációra (melyet két, a felsőoktatási napokra készített poszterrel egészítettünk ki – ld. kép), melyben – a SOTE bemutatkozását követően – igyekeztünk pécsi orvostudományok, valamint a városunkra jellemző rendkívül aktív egyetemi élet és interkulturalitás egyedülállóságát hangsúlyozni – melynek sikerét, a német nagykövet és a magyar nagykövet-helyettes gratulációja, valamint a prezentáció utáni megkeresések száma mutatta leginkább.

S hogy mi is a haszna a Magyar-Német Felsőoktatási Napokon való részvételnek? Egyrészt az,

hogy az idén tavasszal indult ÁOK Német Alumni Club meghívást kapott Berlinbe, a Magyar Nagykövetség júniusi konferenciájára, illetve a berlini Collegium Hungaricumba, ahol az elképzeléseknek megfelelően egy videóprezentáció keretében népszerűsíthetjük majd a magyarországi orvostudományt. Másrészt, hogy Janetzke-Wenzel német nagykövet a rendezvényen maga emelt szót az orvostudományban részt vevő német egyetemisták eddig még hiányzó hitellehetőségeivel kapcsolatban, kérve a Német Akadémiai Csereszolgalatot, hogy javasolja a külföldi és ezen belül is a magyarországi orvostudomány német hallgatói számára is elérhető hitellehetőségek megteremtését, annak érdekében, hogy magyarországi tanulmányait két évnél hosszabb ideig is finanszírozni tudják. A rendezvényen a DAAD rendkívül sok, magyar hallgatóknak és oktatóknak szóló ösztöndíjas lehetőségről, illetve kutatócsoportoknak szóló PPP kutatási és mobilitási támogatásról számolt be, így ez úton is mindenkinek szíves figyelmébe ajánljuk a Csereszolgalat és budapesti kirendeltségét honlapját: www.daad.de ill. , motivációként idézve a DAAD mottóját – **studieren weltweit – go out!**

Faubl Nóra

INTERKULTURELLE KOMMUNIKATION IN DER MEDIZIN: Entwicklung der interkulturellen Kompetenz im Kreis der deutschen Medizinstudenten an der Universität Pécs

Nóra FAUBL (nora.faubl@aok.pte.hu), Frédéric ZUHORN (frederic.zuhorn@aok.pte.hu), Judit HORVÁTH (judit.e.horvath@aok.pte.hu)
Universität Pécs, Medizinische Fakultät, Ungarn

Studien der Universität Pécs		Studien der Medizinischen Fakultät	
Fakultät	Anzahl der Studenten	Studiengang	Anzahl der Studenten
Juristische Fakultät	1059	Humanmedizin	934
Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät	2153	Zahnmedizin	160
Fakultät für Aerospace und 3D Management	974	Pharmazie	187
Neurowissenschaftliche Fakultät	2227	Humanmedizin	587
Gesellschaftswissenschaftliche Fakultät	3863	Zahnmedizin	136
Pädagogische Fakultät Szekszárd	779	Pharmazie	35
Fakultät für Kunst	362	Med. Biotechnologie	6
Technische Fakultät	3288	Humanmedizin	387
Fakultät für Gesundheitswissenschaften	1510	Zahnmedizin	55
Medizinische Fakultät	2867		

**"Kultur ist Kommunikation, Kommunikation ist Kultur."
E.T. Hall, 1959**

Motivation – Medizinstudium in Ungarn

Motivationsgründe der deutschen Studenten

Modell der interkulturellen Sensitivität nach Milton J. Bennett

Forschungsgruppe am Institut für Verhaltenswissenschaften:
„Interkulturelle Kommunikation in der Medizin“

Die Forschungsgruppe interessiert sich vor allem für die Randgebiete der Medizin, der Kulturanthropologie und der Kommunikationswissenschaft, insbesondere für soziokulturelle Adaptation und kulturelle Sensibilität sowie für die Entwicklung interkultureller Kompetenz.

Forschungsgebiete:

- Vom Ethnozentrismus zur Ethnorelativität: soziokulturelle Adaptation homogener und heterogener Gruppen in einer fremden Kultur
- Entwicklung interkultureller Kompetenz bei ausländischen Medizinstudenten
- Entwicklung und Möglichkeiten interkultureller Sensibilität
- Interkulturelle Kommunikation

an der Medizinischen Fakultät der Universität Pécs: Integration, aber wie?

Integrationsprojekte

- Integration der englisch-deutschen und ungarischen Studierendenausschüsse (2009)
- Abstimmungsrecht für internationalen Studenten im Fakultätsrat (2010)
- Integrationsprojekte: International Evening (seit 17 Jahren)
- Medizintage (2011)
- Charity: International Evening und Cocktail for a Cause: Spenden an die Kinderklinik, Kinderheim, nach Afrika („Aid That Helps“) und Japan (Katastrophe im Jahr 2011)

Longitudinal begleitende Untersuchung über die Entwicklung der interkulturellen Kompetenz im Kreis der deutschen Medizinstudenten in Pécs

Kenntnisse vor der Ankunft

Erste Eindrücke nach der Ankunft

Eindrücke nach 8 Monaten

Eindrücke nach mehreren Jahren

Schlussfolgerung

Integration durch Dialog:
Austausch von kulturellen Verschiedenheiten

Sensibilisierung füreinander, Desensibilisierung gegen Fremdes

www.pte.hu www.medin.hu

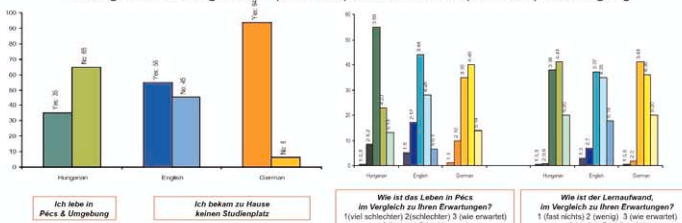
INTEGRATION DURCH KOOPERATION: Deutsche Medizinstudenten in Pécs

Frédéric ZUHORN (frederic.zuhorn@aok.pte.hu), Nóra FAUBL (nora.faubl@aok.pte.hu), Judit HORVÁTH (judit.e.horvath@aok.pte.hu)

Universität Pécs, Medizinische Fakultät, Ungarn

Pécs & seine Universität

- 2000 Jahre alte mediterrane Stadt mit 180.000 Einwohnern
- Europäische Kulturhauptstadt 2010 zusammen mit Essen und Istanbul
- Fünftgrößte Stadt Ungarns
- Erste Universität in Ungarn
  - Gegründet im Jahr 1367
  - 10 Fakultäten mit 36.000 Studenten
  - Medizinische Fakultät mit ungarischem, englischem (seit 1984) und deutschem (seit 2004) Studiengang

Deutscher Alumni-Club

- Erstes Treffen & Gründung im März 2011
- Wiedersehen in Pécs
- Pre-Alumni & Alumni Mitglieder
  - Frühe Bindung an die Alma Mater
  - Unterstützung der aktiven Studenten durch Erfahrungen der ehemaligen Studenten

„Es ist unglaublich schön, wieder nach Pécs zu kommen und alte Freunde zu sehen. Pécs ist wirklich ein Stück Heimat geworden.“

Dr. med. Andreas E., Jahrgang 2004

Deutschland hat Mangel an Ärzten & Studienplätzen

- Studenten aus Deutschland kommen für das Medizinstudium nach Ungarn
  - Studiengebühren: 5.900 €
  - Nebenkosten: ca. 500 € / Monat
- Ausgebildete Ärzte verlassen Ungarn wieder. Folgen:
  - Reduktion des deutschen Ärztemangels
  - Verlässliche Steuerzahler in Deutschland

Zukunftsmöglichkeiten:

- Kreditangebote (KfW)
- Kooperationen mit deutschen Krankenhäusern
- Stipendien von Pharmaindustrie und Krankenhäusern
- Politische Unterstützung:
  - Gesundheitsministerin a.D. Ulla Schmidt, MdB
  - Bildungsministerin Prof. Dr. Annette Schavan, MdB

Die Aufgabe des Studierendenausschusses bei der Integration

Geschichte des Studierendenausschusses:

- 1998 English-Program Student Council (EPSC)
- 2008 English-German Student Council (EGSC)
- 2009 Koalition zwischen internationalem (EGSC) und ungarischem (HÖK) Ausschuss
- 2010 Fakultätsratssitze für internationale Studenten

Aufgaben des Studierendenausschusses:

- Interessenvertretung
- Einhaltung studentischer Rechte & Pflichten
- Organisation traditioneller Veranstaltungen
- Integrationsunterstützung
- Repräsentation der Studenten und der Universität im In- & Ausland
- Zusammenarbeit mit Botschaften in Budapest und Honorarkonsulaten in Pécs

Integration:

- Innerhalb der Fakultät: HÖK-EGSC Kooperation
- Innerhalb der Universität: Medizinertage (EFEN)
- In der Stadt: International Evening im offiziellen Programm von Pécs2010 (Europäische Kulturhauptstadt) und Wohltätigkeitsprojekte für Kinderheim und Kinderklinik

International Evening:

Friedliches Zusammenleben!
„Die hohe Kunst der Integration“

- Gegründet vor 17 Jahren mit ca. 100 Gästen
- 3000 Gästen im Jahr 2011
- Austausch von über 50 Kulturen mit kulinarischen Delikatessen und länderspezifischen Aufführungen
- Vom kleinen Treffen zum größten Kulturhighlight der Fakultät
  - Vertretung und Vorstellung von 55 Ländern
  - Diplomaten aus Budapest treffen die Studenten
- Offizieller Programmpunkt von „Pécs2010“
  - Ehrengast: Gesundheitsministerin a.D. Ulla Schmidt, MdB
- 2010 & 2011 Spenden von über 20.000 €

Gesundheitspsychologie zur Unterstützung der Integration

Psychologische Konsultation:

Ein Service unserer Fakultät mit ausgebildeten und erfahrenen Psychologen & Psychotherapeuten für die Medizinstudenten.

Gerade im Auslandsstudium nötig...

- Weit weg von zu Hause
- Adaptation an eine neue Umgebung & Kultur
- Vorbereitung für die Herausforderungen des Arztberufs
- Stress während Prüfungen und Prüfungsvorbereitungen
- Alltägliche Probleme und Adaptation einer fremden Kultur
- Krisenintervention

...dadurch Stressbewältigung in einem stressvollen Studium.

www.pte.hu

www.medizin.hu

www.pecs-students.hu

www.alumni.medizin.pte.hu

Dr. Molnár Dénes professzor úr 60 éves

2011. május 6-án a Pécsi Akadémiai Bizottság Székházában ünnepi ülésre került sor. A PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika és a Magyar Gyermekorvosok Társasága köszöntötte *dr. Molnár Dénes* intézetvezető egyetemi tanárt 60. születésnapja alkalmából. Az ülés szervezője, *dr. Hollódy Katalin* nyitotta meg az ünnepi ülést, a megjelent kb. 120 vendég előtt. Elmondta, hogy a születésnap meghívón látható, virágba borult fa az intézetvezető klinikai szobájának ablaka előtt virágzik, a tavaszt jelképezi, és ezzel a közös, nagy „csokorral” gratulálnak az intézet munkatársai Molnár Dénes professzornak. *Dr. Bódis József* rektor személyes hangvételű köszöntőjéből kiderült, hogy medikus korukban az Élettani Intézet falai között közösen végeztek tudományos diákköri munkát. *Dr. Miseta Attila* hivatalos elfoglaltsága miatt *Decsi Tamás* dékánhelyettes olvasta fel a dékán üdvözlő szavait, amit saját jókívánásaival egészített ki. *Dr. Kollár Lajos* főigazgató a Klinikai Központ nevében gratulált. Elmondta, hogy ő is a Gyermekklinikán kezdte egészségügyi pályafutását, ezért a klinika számára is sok emléket jelent. A Magyar Gyermekorvosok Társasága elnöke, *dr. Szabó László* Miskolcra érkezett, hogy a Társaság nevében átadja az ünnepeltnek *Bókay János* professzor reprint kiadású könyvét. A meghívott társegyetemek gyermekklinikáinak intézetvezetői is megtisztelték jelenlétükkel az ünnepi rendezvényt. *Dr. Balla György* akadémikus, a Debreceni Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikájának vezetője a meleg baráti szavak mellett tűzozmánc képpel gratulált. A Szegedi Tudományegyetem gyermekgyógyász vezetője, *dr. Türi Sándor* egyetemi tanár, a „vidék” összetartását is hangsúlyozta beszédében.

Az első előadást *dr. Szekeres Júlia* tartotta, aki a pécsi Nagy Lajos Gimnázium angol tagozatos osztályában és az egyetemen is Molnár Dénes osztálytársa-csoporttársa volt. A 35-40 éve készült közös fotók bemutatásával és kommentálásával nagyszerű hangulatú prezentációt hallhattunk. „Kronológiai” sorrendben a diákkörös évekről *dr. Vermes István* számolt be. Elmondta, hogy Molnár Dénes a legkedvesebb diákköröse volt az Élettani Intézetben. *Dr. Kovács Éva* 10 tíz éve dolgozik a Gyermekklinikán, mint tudományos főmunkatárs. Előadásában a Molnár Dénes által irányított európai projektekről számolt be, egy képzeletbeli bőrdnre felragasztva a kutatás sok-sok állomását. *Dr. Erhardt Éva* a Gyermekklinikán diákkörösként kezdte pályafutását Molnár Dénes munkacsoportjában. Beszámolt az European Childhood Obesity Group megalakulásáról és annak jelenlegi munkájáról, melyben Molnár professzor jelentős vezető szerepet játszik. Az előadást kedves bejelentkezés szakította félbe. A világháló segítségével az európai munkacsoport tavaly leköszönt elnöke, a táplálkozástudomány nemzetközileg is elismert szaktekintélye, *Margherita Caroli* személyesen köszöntötte fel Molnár Dénest. A prezentációk sorát *dr. Stankovics József* zárta, aki bemutatta a Gyermekklinika

Intenzív Osztályának megújulását és fejlődését a kezdeti egy BIRD respirátortól a mai modern gépparkig, amelynek kialakításában Molnár professzornak elvülhetetlen érdemei voltak.

Az előadások után a Gyermekklinika munkatársai nevében *Kajtár Pál* szólt néhány szót, és saját festményével köszöntötte az ünnepeltet. *Dr. Békési Bernadett* kolléganőnk „Gyermekklinika. Életképek” címmel fotóalbumot állított össze a klinika mindennapi életéből.

Az előadások és gratulációk után pezsgős koccintásra invitáltuk a megjelent pályatársakat, kollégákat. *Dr. Kovács L. Gábor* rektorhelyettes rövid köszöntője után fehér asztal melletti kötetlen beszélgetés zárta a napot.

A Gyermekgyógyászati Klinika közössége

Adományok, adományozók

Az adományozás olyan segítségnyújtás, melynek alapeleme az önkéntesség, a jó szándék, az emberiség. Vágy, mely sokak egész életét formálja. Jótett, mely boldoggá tesz, melytől fejlődik a szociális készség, a társadalmi szolidaritás.

Manapság nagyon sokan, túl sokan szorulnak segítségre. Szívszorító érzés, hogy közvetlen környezetünkben mennyi mindenkin és mi mindenen kellene segíteni. Az interneten naponta bővül a „Sürgős kérések listája”, s a távoli katasztrófák híre, sokkoló képei perceken belül érnek el minket.

Megnyugtató, hogy Orvoskarunkon az adományozásnak már hagyománya van. Évről évre segítünk a rászorulókat egy-egy csoportján. A korábbi években ösztönző volt a más kultúrákban nevelkedett külföldi hallgatók szociális érzékenysége, akik között sokan szinte természetes kötelességüknek érzik a támogatás szervezését, az adományok gyűjtését. Az angol és német program diákjai több olyan eseményt szerveznek minden tanévben, melynek alap gondolata mások megsegítése. A gyűjtések kezdeményezését már hazai hallgatóink is örömmel teszik, a rendezvényeken egyre több adomány gyűlik össze, egyre több helyen tudunk segíteni.

A teljesség igénye nélkül hadd soroljak fel néhány olyan közelmúltbeli rendezvényt, melyen magyar és külföldi hallgatóink igyekeztek segíteni, közös összefogással gyűjtöttek adományokat:

Megújult hallgatói újságunk bemutatkozásakor, a **Confabula Premier Night** alkalmával a belépőjegyekből és az eladott italonként 50 Ft összegyűjtéséből közel 200 ezer forintot juttattak hallgatóink Devecserre, melyből vérnyomásmérőt, inhaláló-, illetve vércukormérő készüléket vásároltak a vörös iszap sújtotta terület bekeze részére.

Az **Adventi koncerten** adakozók és az angol és német programosok karácsonyi teadélutánján, a **Christmas Party**-n ismét gyűjtés indult a devecserieknek, így a téli napok megsegítésére újabb 180 ezer forintot küldtünk tüzelő vásárláshoz.

A **Cocktails for a Cause**, mely már elnevezésével is – Koktélok egy jó ügyért – utal a jótékonyagra, évek óta a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinika számára gyűjti az adományokat. A tavalyi közel 900 ezer forintból kórtermeket újírtottak fel, idén 240 ezer forinttal tudjuk támogatni a további munkálatokat.

A Nemzetközi Esten kezdődött és az **Egészségügyi Felsőoktatási Napokon**, majd a dolgozós hétköznapokon is folytatódott a gyűjtés a japán földrengés áldozatai számára. A Japán Vöröskereszt számára elküldött adományhoz 100 ezer forinttal járult hozzá az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat (EGSC), így a teljes támogatás elérte a 450 ezer forintot.

Külföldi hallgatóink grandiózus rendezvénye, a **Nemzetközi Est** sikere nyomán megvalósult egy hatalmas álmom, is, Ophthalmoscope-ot vásároltak 2,5 millió forint értékben. Támogatásukkal a pécsi Szemészeti és Szülészeti, valamint a Gyermekgyógyászati Klinika vizsgálataihoz régóta vágyott műszert használhatnak orvosaink.

A Nemzetközi Est ruhatárában befolyt bevételt 450 ezer forintra kiegészítve az “Aid that Helps” – korábbi és jelenlegi

hallgatóink által alapított – segélyszervezet számára juttattuk el adományunkat afrikai árva és beteg gyermekek ellátására.

Pécs, Devecser, Japán és Uganda, vagyis Európa, Ázsia, Afrika! Mertünk nagyon álmomni, átöleltük a világot, mert szükségük van ránk. De hisz így lesz ez később is, minden gondolatunk a rászorulókat segíti, hiszen orvosokat, gyógyszereszeket képzünk, akik nyitott szívvel fognak segíteni egész életükön át.

Szükségben kapni nagy áldás. Adni, segíteni pedig sokszor torokszorítóan fel-emelő.

Köszönet mindenkinek, akik adományoztak, mindazoknak, akik önzetlenségükkel az élet minőségét segítették, vagy magához az élet esélyéhez juttatták hozzá a rászorulókat!

Földényi Gabriella

Új ionterápiás módszer a daganatterápiában

Részecskesugár-terápia alatt protonnal és könnyű ionnal történő sugárkezelés értendő. Kiemelkedő jelentősége abban rejlik, hogy a tumor környezetében található egészséges szöveteket jelentős mértékben megkíméli. Éppen ezért kínálhat optimális megoldást olyan sugárérzékeny szervekben található tumorok kezelésében, mint pl. az agy, gerincvelő, szem, máj, tüdő és a gyomor-bélrendszer. A módszer gyermekek körében is előnyös, mivel növekedésben lévő szervezetük különösen sugárérzékeny. Az egészséges szövetek hatékonyabb megkímélésének következtében nagyobb dózisu sugarak alkalmazására nyílik lehetőség.

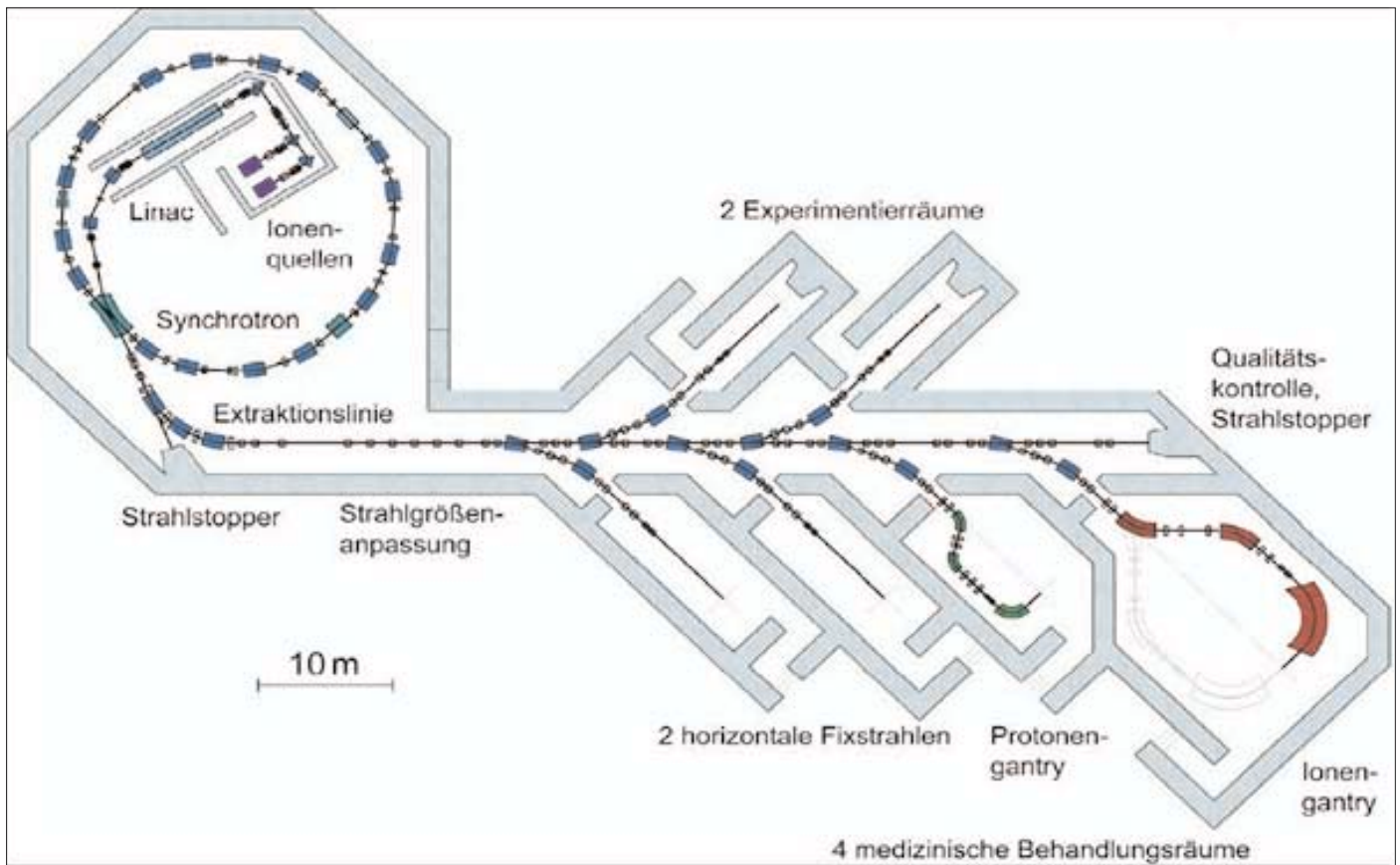
Az osztrák-magyar határ közelében, Bécsújhelyen található a MedAustron ionsugárterápiás és rákkutató központ, mely egyrészt daganatos betegek kezelését szolgálja majd, másrészt kutatóközpontként helyet ad klinikai és nem-klinikai kutatásoknak is.

A MedAustron központi eleme egy 26 méter átmérőjű szinkrotron (ciklikus gyorsító), amely protonokat és szénionokat gyorsít nagy sebességre, majd – erős mágneses tér segítségével, vákuumcsövekben vezetve – a besugárzó helyiségekbe irányítja azokat

- A betegszállítás logisztikai feltételeinek megteremtése a határ mindkét oldalán.
- A régióban működő vállalkozások és a nyilvánosság tájékoztatása.

A határon átnyúló együttműködés elmélyítésének érdekében a RegIonCo projekt egyik fő célkitűzése egy jól megalapozott és működő hálózat kialakítása, amely hosszú távon is működőképes marad. Mind Ausztria, mind Magyarország részéről öt-öt partnerintézet vesz részt a közös projektben, amely a következő munkacsomagok szerint került felosztásra:

1. *Projektmenedzsment.*
2. *Új eszközök és módszerek kidolgozása*
  - a) A besugárzás-tervezés alapjai héliumionok segítségével.
  - b) Molekuláris képalkotás.
3. *Határon átnyúló tudástranszfer*
  - a) Transznacionális képadat menedzsment az ionterápia és az IT hálózat számára.
  - b) A MedAustron Research közös használata.

Regionális együttműködés

Annak érdekében, hogy a csúcstechnológiájú beruházás pozitív regionális hatásai minél hatékonyabban érvényesülhessenek, a RegIonCo projekt keretében az Ausztria és Magyarország közötti együttműködés intenzívebbé tételére és elmélyítésére kerül sor.

Ez az alábbi tudományos területeken fog megvalósulni:

- Tudományos-kutatási együttműködések feltérképezése, információ nyújtása a potenciális felhasználók számára.
- Transznacionális kép- és besugárzási adatmenedzsment rendszer kialakítása a hozzá tartozó infrastruktúrával, lehetővé téve az egyes magyarországi és ausztriai terápiás centrumok elektronikus összekapcsolását.

4. *Határon átnyúló páciensmenedzsment*
  - a) Epidemiológiai felmérés Magyarországon az ionterápiára potenciálisan alkalmas betegpopuláció nagyságának felmérése.
  - b) Betegmenedzsment-logisztika
5. *Regionális fejlesztés.*
6. *Kommunikáció és disszemináció.*

Kutatóközpont

A MedAustron-Research nem-klinikai kutatóegysége teljes körű infrastruktúrával és széleskörű „support” szolgáltatással áll majd a kutatók rendelkezésére a következő főbb kutatási területeken:

- Orvosi sugárfizika

- Sugárbiológia
- Kísérleti fizika (beleértve az ipari kutatásokat is)

Orvosi sugárfizika

Az orvosi sugárfizika az elmúlt években az olyan hagyományos területek mellett, mint a dózismérés, dózisszámítás, sugárvédelem, besugárzás tervezés (beleértve az optimalizálást is), a fejlett orvosi képalkotó diagnosztikával egészült ki.

Az onkoradiológiában egyre gyakoribbá válik az olyan modern képalkotó rendszerek mindennapos használata, mint a CT, röntgen, PET, MR és ultrahang, mind a terápiás eljárások előkészítő, mind pedig utánkövetési fázisaiban.

Központi kérdést jelent ezen a területen a képadatok teljes körű integrációja, valamint a képadatok elemzése illetve a besugárzás tervezéshez és a beteg pozicionálásához való felhasználása.

Sugárbiológia

Az intenzitásmódulált ionsugár-terápia előnyeinek teljes körű érvényesülése érdekében a sugárbiológiai hatások vizsgálata az ionsugárterápia esetében alapvető követelmény. Az új terápiás

módszer előnyeinek lehető legjobb kiaknázásához feltétlenül szükséges prediktív elemzéseket végezni és biológiai kísérleti modelleket felállítani. A sugárbiológiai kutatások eredményei alapján lehetséges az optimális kezelési protokollok kialakítása.

Kísérleti fizika

A MedAustron részecskegyorsító olyan speciális területek kutatási projektjeinek is teret biztosít, mint a detektorfejlesztés, az anyagkutatás, a magfizika, a sugárvédelem és a dozimetria. Ezek vizsgálatára a nagy mag- és részecskefizikai kutatóintézetekben általában nincs lehetőség. Mindezek mellett alapvető fontosságú cél a fiatal kutatók legkorszerűbb módszerek és technológiák segítségével történő képzése és gyakorlati ismereteinek bővítése is. A leendő központ lehetőséget nyújt majd nemzetközi együttműködések kiépítésére, valamint a határokon átnyúló tudástransfer támogatására.

Dr. Zámbo Katalin

Sarkadi Margit

PTE KK Nukleáris Medicina Intézet

„Az Év Gyógyszerészhallgatója” Gyógyszerészi Gondozási Verseny – első alkalommal Magyarországon

„A közforgalmi gyógyszerészet az az ablak, amelyen keresztül a közösség a hivatásunkat látja. A közforgalmi gyógyszerészetünk ereje határozza meg azt a képet, amit mutatunk magunkról.” John Bell, Ausztrália

„Hiába van a fejében nagy és alapos tudás, ha nem tudom átadni, teljesen haszontalan marad. Meg kell tanulnunk kommunikálni a betegekkel.” Nina Katajavuori, Finnország

Bár a gyakorló gyógyszerészek a gyógyszerkutatás és fejlesztés és a gyógyszerellátás számos színterén tevékenykednek, a társadalmi köztudatban a gyógyszerészet fogalma a lakossági ellátó, officinai gyógyszerészi tevékenységgel azonosított. Tény, hogy a gyógyszerész diplomával rendelkezők több, mint két harmada valóban a közforgalmú gyógyszertárakban dolgozik, és napjainkban a meghatározó feladat a rendkívül széles választékban rendelkezésre álló gyári készítmények – „specialitások” – expedíciója a rászoruló betegek részére. Az expedíció minősége a gyógyszerészet leginkább meghatározó indikátora.

Nagyon fontos, hogy a gyógyszerész a magas szintű szakmai és gyakorlati tudás mellett megfelelő kommunikációs ismeretekkel is rendelkezzen. A III. évezred gyógyszerészenek nem pusztán a gyógyszer szakértőjének kell lenni, hanem megfelelő empátiával a beteg felé fordulva az ő egészségmegőrzését, illetve, amennyiben már gyógyszerelésre szorul, annak optimalizálását kell előmozdítani.

Ezen hivatásbeli kötelezettség mielőbbi tudatosítása, jelentőségének előrevetítése érdekében a Magyar Gyógyszerészhallgatók Egyesülete (HUPSA) kezdeményezésére a

HUPSA és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Ifjúsági Bizottsága (MGYT IB) 2010 őszén célul tűzte ki „Az Év Gyógyszerészhallgatója” Gyógyszerészi Gondozási Verseny megszervezését. A verseny lényege, hogy a hallgatóknak, társasztal mögött, valós patikai szituációban kell egy hozzájuk forduló, beteget – *játszó színészt* – szakmai tanácsokkal és gyógyszerrel ellátniuk. A verseny elsődleges célja a gyógyszerészhallgatók szaktudásának, valamint gyógyszerészi tanácsadói és kommunikációs készségeinek fejlesztése volt, amely magába foglalja a betegre irányuló figyelem, a megfelelő kérdéses technika, az empátia, a tisztelet és megbecsülés, valamint a tárgyalási-tanácsadási készségek fejlesztését. Másodlagos célként szerepelt a verseny során nyert tapasztalatok és az ott készült videoanyagok közvetlen felhasználhatóságának biztosítása a gyógyszerészképző és -továbbképző intézmények számára.

A kezdeményezés a világ számos országában megrendezett *Patient Counselling Event* (PCE, Betegtanácsadási Esemény) gondolatán, struktúráján, tapasztalatain és hagyományain alapul. A Nemzetközi Gyógyszerészhallgatói Szövetség (IPSF, International Pharmaceutical Students' Fede-

ration) 1989 óta nemzetközi szintű expedíáló versenyeket is szervez, és a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetséggel (FIP, International Pharmacy Federation) együtt olyan szakértői anyagot állított össze, amely célja hasonló versenyek, továbbképzések, tréningek szervezésének segítése, a gyógyszerészhallgatók és gyógyszerészek kommunikációs, tanácsadó készségeinek fejlesztése¹. Magyarországi előzményként a Szegedi Tudományegyetemen a gyógyszerészi gondozás tárgy keretében hosszú ideje megrendezett expedíáló verseny szolgált.

A HUPSA és MGYT IB kidolgozta a verseny hazai megrendezésének szakértői anyagát, amely alapján a kezdeményezést *prof. Soós Gyöngyvér* a Gyógyszerészi Gondozás Szakmai Bizottság (GYGSZB) elnöke karolta fel. A professzor által felkért szakmai stáb meghirdette a verseny témáját (Fájdalom, *nem beleértve a primer fejfájásokat*), szakirodalmat ajánlott, és kidolgozta a versenyszituációkat. A szakmai és operatív munkában az alapítók mellett a szegedi Klinikai Gyógyszerészeti Intézet, és a Magyar Gyógyszerészi Kamara országos hivatala is komoly segítséget nyújtott. *Soós Gyöngyvér* professzor aszszony mellett név szerint kell említeni *Chernel Ágnes Ildikót* (Simmelweis Egye-

¹A brossura elérhető az IPSF honlapján: www.ipsf.org

tem IV. évf.), a HUPSA elnökét kezdeményező és szervező, valamint *dr. Horváth-Sziklai Attilát* a Kamara országos ügyviteli vezetőjét a szervezés során nyújtott munkájáért.

Az „Év Gyógyszerészhallgatója” Gyógyszerészi Gondozási Verseny végül 2011. április 16-án, Budapesten, a Magyar Gyógyszerészi Kamara Dózsa György úti országos székházának elnöki tárgyalójában – amely lényegében egy muzeális officina –, a HUPSA az MGYT IB és a GYGSZB rendezésében, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság a Magyar Gyógyszerészi Kamara és a Magánygyógyszerészek Országos Szövetsége együttműködő partnerségével valósult meg, a hivatás egységének nem mindennapi példáját szolgáltatva ezzel.

A megmérettetésre 19 negyed- illetve ötödéves hallgató jelentkezett képviselve az ország valamennyi gyógyszerészképző helyét. A verseny két fordulóban zajlott: a jelentkezők először egy, a fájdalom témakörét taglaló, farmakoterápiás tesztet tölthettek ki, amelynek eredményei alapján a legjobb 11 fő került be a szóbeli szituációs fordulóra. A szituációkban egy férfi és egy női beteg problémáira kellett önállóan megoldást találni. A panaszok között derék-, illetve fogfájás szerepelt. A helyzetet bonyolították a párhuzamosan szedett gyógyszerek (*Betaloc ZOK, Pulmicort, Rennie*), egyéb betegségek és panaszok (magas vérnyomás, asthma, gyomorfájdalom, menstruációs görcs), a tünetek mögött álló, rejtett szervi bajok (cystitis, prostatitis), a kiadhatóság problémái (*Demalgon* recept nélkül, *Kalmopyrin* gyermeknek), illetve a betegek egyéni hiedelmei, elvárásai, olykor szokatlan viselkedése. A valós, patikai szituáció kialakítását nem csak a megdöbbentő hitelességgel alakító színészek (*Bakonyi-Kiss Alexandra* és *Pál András*), az expedíó programmal felszerelt

számítógép, vagy a rendelkezésre álló gyógyszeres dobozok segítettek, hanem az az utánozhatatlan milió is, amit a Gyógyszerészi Kamara elnöki tárgyalójának valós, antik táraasztala és officinai bútorzata jelentett. Az officinában a versenyzőn és a betegeken kívül csak a zsűri és az „operátor” (*dr. Biczók Zsuzsa*, az SZTE Klinikai Gyógyszerészet intézeti rezidense) tartózkodott, a szóbeli fordulóra be nem jutott, vagy azon már átessett versenyzők, a szervezőkkel és érdeklődőkkel egy külön teremben, élő adásban követhették az eseményeket. Mind-

annyiunk számára nagyon érdekes és tanulmányos volt végignézni ezeket az expedíókat, ezt a versenyzők visszajelzései megerősítették. Joggal remélhetjük, hogy a videóra vett, szerkesztett szituációk hasznos oktatóanyagként fognak szolgálni a jövőben. Az expedíók farmakoterápiás és kommunikációs elemzését más írások hivatottak elvégezni. E helyütt elég, ha annyit említünk, hogy a versenyzők, a szervezők és a zsűri egyaránt úgy nyilatkozott, hogy a verseny kiváló motivációt adott a farmakoterápiás és legfőképpen a kommunikációs ismeretek minél alaposabb fejlesztésére, mind az egyetemi, mind a posztgraduális keretek között.

A verseny győztese, az „Év Gyógyszerészhallgatója” *Ulakcsai Zsófia Éva* (Szeged, IV. évf.), második helyezett *Gál Ildikó*

(Szeged, IV. évf.), harmadik helyezett *Borza Erzsébet* (Pécs, IV. évf.) hallgató lett. *Dunaszegi Janka* (Pécs, IV. évf.) kommunikációs különdíjban részesült. A zsűriben *prof. Szókö Éva* elnökletével az államvizsga tesztkönyv farmakoterápia és gyógyszerészi gondozás tesztkérdéseit összeállító másik két egyetemi tanáron (*prof. Botz Lajos*, *prof. Soós Gyöngyvér*) kívül gyakorló gyógyszerész (*dr. Fodor Zsuzsa*), és kommunikációs szakemberként pszichológus szakteknitély (*dr. Lénárt Ágota*, *Semmelweis Egyetem, Testnevelési és Sporttudományi Kar, Pszichológiai Intézet*) is részt vett.

Egy rendezvény jóságának sokféle indikátora lehet. A versenyzői feedback-ek elemzése alapján az indulók hasznosnak és motiválóknak találták, és jó szívvel ajánlanák hallgatótársaiknak a versenyen való szereplést, valamint közülük a negyedévesek döntő többsége jövőre is részt szeretne venni a megmérettetésen. A szervezők számára ennél jobb bátorításra nincs is szükség! Bízunk benne, hogy a tapasztalatokat, és visszajelzéseket hasznosan tudjuk alkalmazni a következő szervezés során, és őszintén reméljük, hogy sikerült előremozdítanunk a magas szintű gyógyszerészi gondozás és a gyógyszerészet ügyét!

E helyütt gratulálunk a díjazottaknak és minden résztvevőnek!

Bozó Tamás

Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Ifjúsági Bizottság

Immunológia verseny az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben

Aprilis 29. Ezt a dátumot kiejtve idén biztosan sokaknak az angol hercegi pár esküvőjének dátuma ötlük az eszébe. Azonban azt már kevesebben tudják, hogy ez a nap az Immunológia Napja, amelynek megtartását 2004-ben kezdeményezte az Európai Immunológiai Társaságok Szövetsége (EFIS). A nap célja, hogy felkeltsék a tudományos és politikai döntéshozók figyelmét, illetve a közérdeklődést a gyakran alábecsült jelentőségű immunológia iránt. Ebből az alkalomból idén hetedik alkalommal került megrendezésre a másodéves orvostanhallgatók számára az immunológia verseny az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet szervezésében. A verseny célja, hogy évről-évre kiszűrjük az immunológia tudományában a tehetséges diákokat, részükre elismerést

biztosítva. A legjobb eredményt elért első három helyezett az „Immunológia alapjai” („Basic Immunology”) című tantárgyból a félévi vizsgakötelezettség alól mentesül. A 2011-es esztendőben ezt az elismerést az alábbi hallgatók tudhatják magukénak:

Magyar hallgatók:

- I. helyezett *Gál Petra*
- II. helyezett *Márkus Ádám*
- III. helyezett *Bacsa Eszter Bernadett*

Angol programos hallgatók:

- I. helyezett *Ian Robert O'Sullivan*
- II. helyezett *Mehrdad Erfanmanesh* és *Gunnhild Strokkenes* (megosztott helyezés)
- III. helyezett *Jae Young Lee*

Kovácsné Kósa Judit

World Congress of Bioenergy, Developing Bio-renewable Energy from Nature

A z Orvosi Népegészségtan Intézet levelező PhD-hallgatójaként jutottam el a megújuló energia előállítás témakörben, Kínában megrendezett világkongresszusra 2011. április 25. és 30. között (World Congress of Bioenergy, Developing Bio-renewable Energy from Nature).

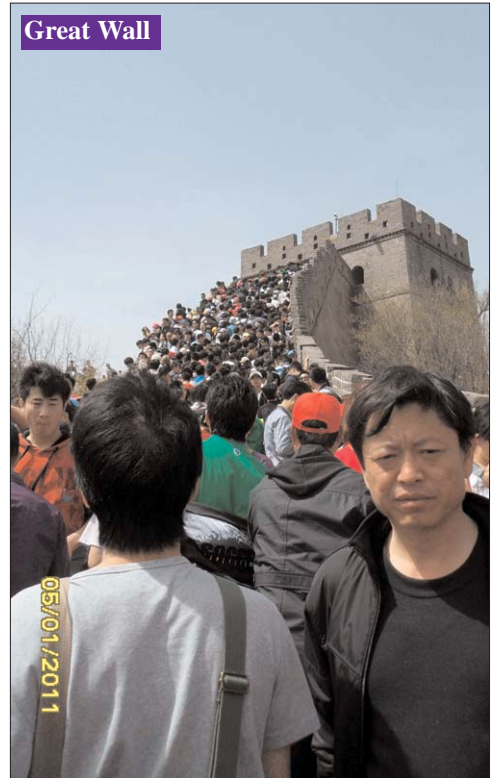
A kongresszus Dalianban, a kínaiak egyik kedvelt üdülővárosában zajlott. A „kisvárosban” kb. 2,5 millió ember lakik.

A daliani World Expo Centert a külföldre került kínai kutatók építették honfitársaiknak. A monumentális épület több ezer ember befogadására alkalmas, amire nagy szükség is volt, mivel több kongresszusnak adott helyet ugyanebben az időben (2nd World DNA and Genome Day, 1st Annual World Congress of Marine Biotechnology, 1st Annual World Congress of Bioenergy, 4th Annual World Congress of Industrial Biotechnology, 2nd Symposium on Enzymes & Biocatalysis, 2nd Annual World Congress of Petro Microbiology).

fert a kongresszusi központba anélkül, hogy bárkit elvesztettünk volna. A város hoteleiben, üzleteiben a kínai írásjelek és beszéd ismeretének hiányában szintén inkább jelbeszéddel igyekeztünk megértetni magunkat a helyiekkel.

Kétségtelen, hogy a Nobel-díjas előadások után a hallgatóság szigorúan értékelte a többi előadót, így ők nem mindannyian bizonyultak „világszínvonalúnak”. Ennek ellenére rengeteg érdekes dolgot hallottam arról, hogy mi mindentől lehet megújuló energiát előállítani. A saját előadásom a biodízel üzemanyaggyártás során keletkezett melléktermék különböző gének expressziójára gyakorolt hatásáról szólt. Többek között ilyen irányú kutatások zajlanak a PTE ÁOK Orvosi Népegészségtan Intézetében, mivel hosszútávon állati takarmány-kompozícióként kívánják a mellékterméket alkalmazni.

Szerencsére a hallgatóság érdeklődéssel fogadta kutatási eredményeinket, mivel korábban ilyen irányú vizsgálatok nem

Ennek köszönhetően négy Nobel-díjas kutató is elfogadta a szervezők meghívását, és osztotta meg velünk tudását a nyitó napon. Fiziológia és orvostudományi Nobel-díjasok közül *dr. Erwin Neher* beszélt a neurotranszmitterek felszabadulásában szerepet játszó proteinekről, *dr. Richard Roberts* a DNS elmúlt hatvan évéről, a kémiai Nobel-díjas *dr. Ada E. Yonath* a riboszóma kémiájáról, az izraeli *dr. Aaron Ciechanover* pedig az ubiquitin-mediálta fehérjebomlás felfedezéséért kapott kémiai Nobel-díjat.

Bár a nyitónap résztvevőinek többsége kínai volt, néhány európai, amerikai, ausztráliai és ázsiai előadó és hallgató is felbukkant a több ezer ember között. A szervezők, hozzászokva a nagy tömeghez, kitűnően igazították el a különböző kontinensekről érkezetteket, gyakran úgy, hogy nem is beszéltek angolul. Remekül megszervezték a szállodákból irányuló transz-

történetek, és támogatták a gondolatot, mely szerint a megújuló energia melléktermékeinek a felhasználása tovább fokozza a környezet-tudatosságot.

A kongresszust követően két napot töltöttem a kínai kultúra megismerésével, ami természetesen rendkívül rövid idő volt. Azonban nem csak az idő rövidege nehezítette meg Pekingben a Tiltott Város vagy a Nyári Palota látogatását, hanem a rengeteg helyi turista is. A Nagy Fal „meghódítása” során is gyakorlatilag a tömeggel együtt kellett haladnom, így nem nagyon volt lehetőség bámészkodásra vagy a helyszellemének átérésére. Összességében a kínaiak rendkívül közvetlenek és gyermekien kíváncsiak, nagy érdeklődéssel figyelték a más nemzetiségű embereket, gyakran megszólították a külföldieket úgy a kongresszuson, mint az ut-

cán, például azért, hogy készíthetnek-e rólok egy fényképet. Tapasztalatom szerint tolakodni is kedvesen tolakodnak. Senki se számíton arra, ha Kínába megy, hogy bárhol udvariasan előreengedik, vagy az úttesten akár zöld jelzésnél is áthaladhat, mert náluk mindig, mindenhol és mindenben annak van elsőbbsége, aki gyorsabb és erősebb.

Dr. Szele Eszter, PhD-hallgató

PROMOVAX

Promoting Migrants' Vaccination among Migrant Populations in Europe 'Migránsok vakcinációja'

APTE ÁOK Migrációs Egészségügyi Programjai keretében **2011. április 28-29.** között került megrendezésre a **'Migrant vaccination – best practices in the EU'** című szakmai tanácskozás. A kétnapos rendezvény, melynek társrendezője az **Országos Epidemiológiai Központ**, csatlakozott a WHO Európai Immunizációs Hét programjaihoz, és mint az **Európai Unió Magyar Elnökségi Periódusa hivatalos tudományos rendezvénye**, egyben folytatása a március elején, Budapesten megtartott: *"For a Healthy Future of Our Children – Childhood Immunization"* című EU tanácskozásának.

A PROMOVAX projekt fő célkitűzése a migráns populáció immunizálásának elősegítése Európában. Ezen belül hozzá kíván járulni azon Európai Uniók politika kiteljesedéséhez, melynek célja az ún. „nehezen elérhető népcsoportok” – közöttük kiemelten a migránsok – egészségügyi ellátáshoz való hozzáférhetőségének elősegítése a közöttük végzett egészségnevelési, egészségfejlesztési programokkal, fókuszálva elsősorban az immunizációra, és emellett az EU és tagország szintű döntéshozók számára ajánlások megfogalmazása a migráns és menekült populáció oltási programjaival kapcsolatban. A program mind a célcsoport, mind a vele foglalkozó szakemberek számára kulturálisan szenzitív oktatási anyagokat is ki kíván dolgozni. A program célja a migránsok immunizációját elősegítő „best practice” intervenciós csomagok összeállítása, terjesztése és egységes európai oltási bizonyítvány formájának a kidolgozása is. A program a görög **Prolepsis** intézet koordinálásával nyolc EU-s ország kutatóintézetét foglalja össze.

A PTE kutatócsoportja a projekt egyik „munkacsomagjának” a gazdája. Ennek kapcsán az Általános Orvostudományi Kar EU szintű konferenciát szervezett a migráns vakcináció „best practice” ajánlásainak kidolgozására. A PTE kutatócsoport feladata a projektben, hogy kidolgozza a kiértékelést, rangsorolást elősegítő eszközt.

A kétnapos tanácskozáson részt vettek a **WHO Európai Irodájának és az Európai Bizottság Betegségmegelőzési Központjának (ECDC)** valamint a **Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság Idegenrendészeti Osztálya, és az Országos Epidemiológiai Központ** képviselői. A **Baranya, Somogy, Tolna és Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervei** is képviseltették magukat. Projektpartnereink közül vendégül láthattuk a következő intézmények munkatársait:

- Institute of Preventive Medicine, Environmental and Occupational Health, Prolepsis,
- Cyprus University of Technology, Cyprus,
- Istituto Superiore di Sanità, Italy,
- Università degli Studi di Milano, Italy,
- University of Zagreb, Medical School, Croatia,
- Andrija Stampar School of Public Health, Zagreb, Croatia,
- The Nofer Institute of Occupational Medicine (NIOM), Poland,
- SINTEF Foundation, Norway,
- Technische Universität Dresden, Germany,
- Research Unit in Behaviour & Social Issues, Cyprus.

Dr. Ertl Tibor

Dr. Dragan Jankovic

E mellett további meghívott szakértőink voltak a következő intézményekből:

- Alpert Medical School of Brown University, USA,
- National Institutes of Health (NIH), Poland Department for Communicable Disease and Infection Prevention and Control,
- Ethno-Medizinisches Zentrum, Hannover.

Dr. Ertl Tibor dékánhelyettes köszöntötte a munkaértekezlet résztvevőit és kívánt további sikeres együttműködést nem csak a projekt idejére, hanem ezen túl is. Reményei szerint ez a projekt gyümölcsöző kapcsolatokat fog teremteni majd az egyetem számára, és később is partnereink között tudhatjuk a meghívott intézményeket. Az első nap (április 28.) tizennyolc előadást hallgathattak meg a résztvevők. Kezdve a PROMOVAX projekt bemutatásával, amelyet a **Prolepsis** intézetből **Eleni Patrozou**, a projekt főkoordinátora tartott meg, ezt követte az **ECDC** képviselője, **Niklas Danielsson**, aki előadásában megpróbálta megválaszolni a nagy kérdést, hogy *"Who is vulnerable and who is hard-to-reach?"*, valamint kiket is értünk az *"underserved population"* kapcsán. A hard-to-reach populáció, akiket szó szerint nehéz elérni, ugyanis nincsenek bejegyezve, kevés az adat róluk,

így nehezen lehet velük kapcsolatba lépni. Vulnerable csoportba azok tartoznak, akiknek speciális helyzetük miatt szükségleteik eltérnek attól, amit a közegészségügy általában biztosít. *Dragan Jankovic*, a **WHO** képviselője, konklúzióként elmondta, hogy szükség lenne egy regionális migráns egészségügyi rendszer kidolgozására, akár EU szinten, természetesen a célszágok saját tapasztalatait figyelembe véve, amit egységesíteni lehetne a migránsok szükségleteihez mérten. A partner és a meghívott intézmények képviselői ismertették a migránsokkal kapcsolatos vakcinációs programokat saját országukban, megosztva egymással eddigi tapasztalataikat és jövőbeni javasolataikat. A résztvevőknek volt szerencséjük a tengerentúli tapasztalatokkal is megismerkedniük, mint azokat *Carol Lewis*, Alpert Medical School of Brown University, az előadásában elmondta. Az

Dr. Ramazan Salman

Dr. Szilárd István

Egyesült Államokban a **CDC** (Centers for Disease, Control and Prevention) felelős azért, hogy minden bevándorló és menekült részesüljön a megfelelő orvosi vizsgálatban már a tartózkodási vízum kiadása során, valamint szükség esetén a megfelelő vakcinációval lássák el őket. A magyar tapasztalatokról beszám

olva *dr. Tibold Antal* elmondta, hogy magyarországi egyetemként egyedülálló, ahogy a **PTE** foglalkozik a külföldi hallgatók egészségi állapotával és vakcinációjával. Az egyetemre való beiratkozáskor ki kell tölteniük egy, az egészségi állapotra vonatkozó nyilatkozatot, és bemutatni a dokumentumokat korábbi védőoltásaikról. Amennyiben kiderül, hogy pl. nincs beoltva a diák hepatitis-B betegség ellen, úgy az egyetem költségére pótolják azonnal az elmaradást. Minden esetben, amikor is véletlenül megszúrja, felsérti magát a hallgató, szintén jegyzőkönyv készül, és az illetékeseknek jelzik, hátha további védőoltásra lesz szüksége.

A hiányosságok felismerése és a migránsok egészségügyi helyzete javítása érdekében a **PTE Klinikai Infektológiai és Migrációs Egészségügyi Tanszékének** a feladata, hogy kidolgozzon egy egységes "Migrant vaccination best practice toolkit"-et. *Szilárd István*, mint a projekt hazai koordinátora részletesen bemutatta elképzeléseit a "best practice toolkit" kidolgozása kapcsán. Ennek a harmonizálása érdekében a második napon (április 29.) kialakítottak három szakmai csapatot, ahol megvitathatták elképzeléseiket, figyelembe véve a három célcsoportot: migránsok a munkaerőpiacon, gyermek migránsok, illetve a migránsok gyermekei, valamint a dokumentum nélküli migránsok.

Az elkövetkező huszonnég hónapban a partnerek közösen létre fognak hozni egy „Egészségügyi Szolgáltató Toolkit”-et ami magába foglal egy lépésről lépésre kidolgozott útmutatót, ami a migránsok oltási szükségleteinek értékeléséhez és ajánlásaihoz szükséges módszereket tartalmazza. A projekt célja továbbá létrehozni különböző oktatói anyagokat migránsok számára, amelyek általános információkat biztosítanak a vakcinációval kapcsolatos tévhitek eloszlatása érdekében.

A következő munkaértekezletek várhatóan 2012. február 22. és március 22. között Athénban, illetve 2012. június 28-29. között Brüsszelben kerülnek megrendezésre.

Niklas Danielsson (ECDC) szavaival zárva:

„Treat equals equally, and others according to their needs.”

A projekt magyar nyelvű ismertetője a következő honlapon olvasható: <http://www.promovax.eu/newsletter/01HU.html>

Freund Zsófia
Pályázati Iroda

A Magyar Gyermeksebész Társaság 2011. évi Ünnepi Tudományos Ülése

Pilaszanovich Imre születésének 100. évfordulója alkalmából

2011. május 7-én és 8-án a Magyar Gyermeksebész Társaság 2011. évi tudományos ülése, Pilaszanovich Imre születésének 100. évfordulója alkalmából Pécsen került megrendezésre.

Az ünnepi kongresszust Pilaszanovich Imre Emlékelőadás (*Pintér András*) nyitotta meg, melyet követően *Hirsch Tibor* professzornak, iskolateremtő munkásságának elismeréseként, a Magyar Gyermeksebész Társaság elnöksége Koós Aurél emlékérmét adott át. Hirsch professzor 1956-ban sebészként és gyermeksebészként kezdett dolgozni, majd az aneszteziológia-intenzív terápia szakorvosa lett. A Budapesti Heim Pál Kórházban, 1959-től a gyermekaneszteziológiával Magyarországon úttörőként kezdett foglalkozni; 1982-ben a Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaságon belül létrejött Gyermekaneszteziológiai Szekció alapító elnöke; az 1993-ban megalakult önálló Magyar Gyermekaneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság első, és azóta is örökös tiszteletbeli elnöke. Méltán érdemelte ki Társaságunk legmagasabb elismerését, melyhez szívből gratulálunk!

A kétnapos rendezvény kicsit rendhagyó módon, a hétfői XXI. Pilaszanovich Imre vendégprofesszori előadás miatt, szombaton és vasárnap zajlott. A kongresszus a kétévente, hagyományosan megrendezésre kerülő Fialat Orvosok Fórumának és a Szakdolgozói Fórumnak adott otthont, négy szekcióban. Az orvosok fórumán az előadások (és többé-kevésbé a kapcsolódó viták is) angolul hangzottak el, mellyel a fiatal magyar gyermeksebészek előadói- és vitakészségüket hazai, baráti környezetben gyakorolhatták, fejleszthették. Mind a Fialat Orvosok Fórumát, mind a Szakdolgozói előadásokat a kari TDK konferenciákkal megegyező módon és pontozói lapon szigorú zsűri pontozta. A Fialat Orvosok Fórumának huszonegy előadásából az első helyezését – osztályunk PhD-hallgatója – *dr. Kispál Zoltán* nyerte “Altered expression of muc 1 and 2 genes following urinary bladder augmentation or substitution in children as a predictive sign of malignancy” című előadásával. A második helyezést a budapesti I. sz. Gyermekklinika orvosa, *dr. Antal Zsuzsanna* („Esophageal replacement with gastric transposition – 14 years experience”); a harmadik díjat a jelenleg Dublinban, korábban Debrecenben dolgozó kollégánk *dr. Kutasy Balázs* (“Which inflammatory marker has a better diagnostic value in very obese children with appendicitis”) vihette el. A Szakdolgozói Fórumban is nagyon szép, igényes előadások szerepeltek. Itt a második helyezést a Pécsi Gyermekklinika sebészeti osztályán dolgozó nővér, *Nadrai Éva* kapta „Fizikailag bántalmazott gyermek – az ápolónő szemével” című előadására.

A kongresszus második napján *Benno Ure* (Hannover, Németország), a huszonegyedik Pilaszanovich Imre vendégprofesszor

tartott előadást a gyermekkori gastroesophagealis reflux kezeléséről (“Fundoplication in children”, lásd kapcsolódó cikk). A vendégprofesszor referátumával és a viták során hozzászólásaival emelte rendezvényünk színvonalát.

A szakdolgozókkal együtt is kisebb létszámú, 115 fős országos rendezvény, hangulatos és mindvégig baráti légkörére mi sem jellemzőbb, hogy a kongresszust követően a szegedi és pécsi gyermeksebészek – immár hagyományt teremtően másodszor – futballban is összemérték tudásukat. A meccset a pécsiek nyerték 5-2-re!

Vajda Péter dr.
Gyermekklinika

100 éve született Pilaszanovich Imre

Idén 21. alkalommal került sor a *Pilaszanovich Imre* vendégprofesszori látogatásra és az évenkénti hagyományos emlékelőadásra. Az Orvostudományi Híradó olvasói közül sokan nemcsak, hogy nem találkoztak Pilaszanovich Imrével, hanem nem is hallottak róla.

Pilaszanovich Imre 1911. május 4-én, a mai Vajdaság területén született. Ő a pécsi gyermeksebészet megalapítója. Orvosi tanulmányait az Innsbrucki Egyetemen végezte, majd néhány éves zágrábi, rövid szegedi felnőttsebészeti gyakorlat után került a pécsi felnőttsebészeti klinikára, ahonnan kezdetben helyettesként, majd véglegesen átkerült a Gyermekgyógyászati Sebészeti Osztályára. Nevéhez fűződik a modern szemléletű újszülöttsebészet, daganatsebészet, a bonyolult fejlődési rendellenességek műtéti megoldásának megteremtése Pécsen. Számos nemzetközi társaságnak volt tiszteletbeli tagja. Szakmai vezetése alatt gyermeksebészeti generációk nőttek fel. Húsz éve, 1990-ben halt meg.

Tanítványai emlékének, szellemiségének és munkásságának megőrzésére 1991-ben létrehozták a Pilaszanovich Imre vendégprofesszori címet és előadást. Azóta minden évben a világ egy-egy legismertebb vezető gyermeksebésze néhány napot tölt el a pécsi gyermeksebészen, ahol aktívan részt vesz az osztály munkájában. Eddig nemcsak Európából és az Egyesült Államokból, hanem Indiából, Ausztráliából, Japánból és Dél-Afrikából érkeztek világhírű vendégprofesszorok. Az idei vendégprofesszor Benno Ure, a Hannoveri Gyermeksebészeti Klinika vezetője, aki nemzetközi elismertségét újszülöttekben és fiatal csecsemőkben végzett, mellkas- és hasmegnyitás-nélküli műtétek végzésével (thoracoscopia, laparoscopia) szerezte. Nagy-sikerű előadására 2011. május 9-én (hétfő) 16 órakor az Orvostudományi Szakosztályülésnek keretében került sor. Előadásának címe: „Minimal invasive surgery in newborns and infants: have we reached the top?”. Előadásában a thoracoscopos, laparoscopos beavatkozások olyan új alkalmazási területét mutatta be, amely nemcsak hazánkban, hanem külföldön is újdonságnak számít. Az újszülöttek és csecsemők miniatűr anatómiai képletei miatt a szokásos műszerekkel nem végezhető el a minimálisan invazív beavatkozások (laparoscopia, thoracoscopia). A vendégprofesszor nagyfokú innovatív képessége és tapasztalata alapján azokat a beavatkozásokat, amelyeket eddig kizárólag nyitott műtétekkel végeztünk (pl. mellkasi és hasi bonyolult fejlődési rendellenességek korrekciója), ő a fenti módszerrel végzi. Előadása nagy sikert aratott. Előadása előtt Pilaszanovich tanár úr születésének 100. évfordulójára emlékezve *dr. Pintér András* Pilaszanovich tanár úr sikeres életpályáját ismertető, szubjektív hangvételű előadást tartott. A vendégprofesszor előadása után pedig *dr. Verebély Tibor*, a budapesti I. sz. Gyermekgyógyászati Osztály gyermeksebész professzora tartott előadást a gondos gyermeksebészeti tevékenység mellett is esetenként előforduló tévedésekről és hibákról.

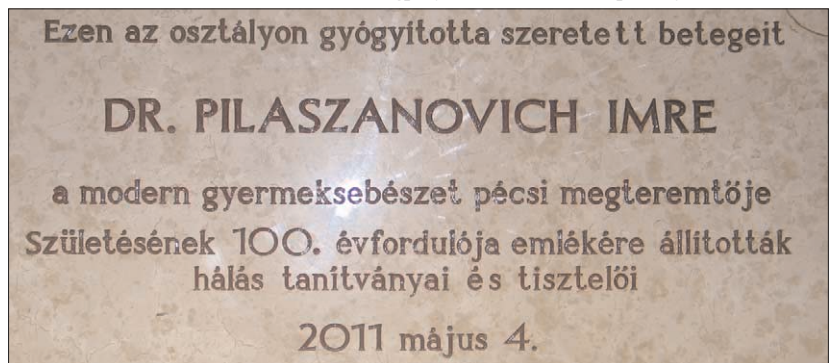
Annak ellenére, hogy a medikusok a vizsgaidőszak miatt már

Kötetlen szakmai beszélgetés a Gyermekgyógyászati Klinika gyermeksebészeivel és Pécsre érkezett vendégekkel

Prof. Benno Ure (Hannover, Németország) átveszi a Pilaszanovich Imre vendégprofesszori előadás diplomáját

Pilaszanovich Imre születésének 100. évfordulójára emlékére állították hálás tanítványai és tisztelői

nem foglalták el a tanterem hátsó padosait, a Donhoffer előadóterem mégis zsúfolásig tele volt nemcsak egyetemi orvosokkal, hanem mindazokkal, akik szerették és ismerték Pilaszanovich tanár urat városunkon belül és azon kívül, sőt néhány külföldön dolgozó tanítványa is hazajött erre az ünnepi alkalomra.

Az előadás napján délelőtt ünnepélyes keretek között márvány emléktáblát avattak Pilaszanovich Imre egyetemi docens születésének 100. évfordulójára emlékére állították hálás tanítványai és tisztelői a Gyermekgyógyászati Klinika Sebészeti Osztályának előterében.

Dr. Pintér András
professzor emeritus

Beszámoló a XII. Magyar Gyógynövény Konferenciáról és a XLVI. Rozsnyay Mátyás Emlékversenyről

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógynövény Szakosztályának és Csongrád Megyei Szervezetének közös rendezvénye

2011. május 5-7. között Szegeden került megrendezésre a XII. Magyar Gyógynövény Konferencia, melyet együtt szerveztek a XLVI. Rozsnyay Mátyás Emlékversennyel. A rendezvénynek a Novotel Hotel adott helyszínt.

A PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak Farmakognóziái Tanszékének munkatársai is részt vettek a színvonalas rendezvényen, amely a hazai gyógyszerészet két, nagy hagyományokkal rendelkező konferenciasorozatát ötvözte. A Gyógynövény Konferenciát 1961 óta 3-5 évente, a Rozsnyay Mátyás Emlékversenyt 1965 óta évente rendezik meg. A rendezvény számos lehetőséget nyújtott a résztvevők számára. Elsősorban betekintést kaptunk a gyógyszerészet különböző területein (gyógyszertechnológia, gyógyszerészi kémia, gyógynövény- és drogismeret, kórházi gyógyszerészet, gyógyszerészi gondozás) folyó munkákba és lehetőségünk volt a széles körű kapcsolatépítésre.

A megnyitó ünnepség keretein belül átadták az Augustin Emlékérmeket, melyet olyan kollégának ítélnék oda, aki a gyógynövénykutatás területén kiemelkedő munkásságot végzett. Idén ezt a díjat *dr. Báthori Mária*, a Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziái Intézetének egyetemi tanára vehette át.

A Gyógynövény Konferencián négy plenáris és huszonnyolc konferencia előadás hangzott el. A poszterszekcióban huszonnyolc kutatási munka eredményeit tekinthettük meg, amelyből tizenháromban a PTE ÁOK Farmakognóziái Tanszék munkatársai szerepeltek. Az egyik plenáris előadást *dr. Szabó László Gy.*, tanszékünk külsős szaktanácsadója, tanszékvezető-helyettese tartotta, amelyben Máthé Imre botanikus akadémikus kiemelkedő munkásságáról emlékezett meg születésének centenáriumán. Tanulságos előadást hallottunk *Zámboriné dr. Németh Évától* (Budapesti Corvinus Egyetem, Gyógy- és Aromanövények Tanszék) a vadon termő gyógynövények drogminőségének optimalizálásáról. A megfelelő minőségű, standardizált gyógynövény-alapanyagok elengedhetetlenül fontosak a növényi gyógyszerek előállításához. *Dr. Blázovics Anna* (Simmelweis Egyetem, Farmakognóziái Intézet) előadásából megismerhettük a

cékla kedvező táplálkozás-élettani hatásait, azonban az is kiderült, hogy mértéktelen fogyasztását kerülni kell, pl. súlyos porphyriákban, hemachromatosisban. *Dr. Szendrei Kálmán* (Szegedi Tudományegyetem, Farmakognóziái Intézet) érdekes és aktuális témakört mutatott be „Merrelad ma a gyógynövények alkalmazása?” című előadásában. A gyógynövény-készítmények hatásági szabályozásának aktuális kérdései, a növényi gyógyszerek és étrendkiegészítők minőségi és minősítési kérdései ma a gyógyszerészet mindennapos gyakorlatában megjelenő problémák. Gondot jelent, hogy a betegek a növényi készítményekkel kapcsolatban előbb kérnek tanácsot a szomszédoktól, a barátoktól, vagy éppen a kuruzslóktól, mint az orvos vagy gyógyszerész szakemberektől. A konferencia egyébként célul tűzte ki egy eszmecsere keretében az egységes szakmai szempontok megfogalmazásának feladatát a gyógynövény-termékekkel kapcsolatban.

Ugyancsak a szegedi intézetből egy fiatal gyógyszerészkolléga, *dr. Csupor Dezső* előadásában a „jogalkotás mostoha gyerekeiről”, a gyógyteákról beszélt. Megtudtuk, hogy míg évtizedekkel ezelőtt Magyarországon csak néhány tucat gyógy- és élvezeti tea volt a piacon, addig ma a nagykereskedelmi forgalomban kb. 1000-1500 teajellegű termék van, amelyek minőségének ellenőrzése „technikailag és költségeiben” is igen nehéz feladat. Az előadás a mai helyzet értékelésén túl a megoldási lehetőségekkel is foglalkozott. Nagyon tanulságos volt *dr. Pallós Júlia* (Országos Gyógyszerészeti Intézet, Farmakovigilancia Osztály) előadása, aki a gyógynövények biztonságos használatának témakörével foglalkozott. Az előadó a klinikai gyakorlatból random módon vett néhány példán keresztül mutatta be, hogy a gyógynövények használata egy adott területen (pl. kardiológia, anesztézia) illetve egyes populációkban (pl. várandósok, emlőrákban szenvedő nők) mennyire biztonságosak. Ezen kívül példákkal illusztrálva bemutatta, hogy a legismertebb és leggyakrabban használt hagyományos növényi gyógyszerek hogyan befolyásolják a kémiai gyógyszerek farmakokinetikáját, metabolizmusát. A szerző azt is említette, hogy „az Európai Unió 2010 decemberében publikálta a

Dr. Szabó László Gy.

Dr. Papp Nóra

farmakovigilanciát érintő módosított jogszabályokat, melyek hazai implementációjára másfél év áll rendelkezésre”.

Dr. Lugasi Andrea (Országos Élelme-

zés- és Táplálkozástudományi Intézet) igen érdekes előadásában beszámolt arról, hogy élelmiszerként korábban nem használt gyógynövények hogyan és mikor kerülhetnek bele élelmiszerekbe, étrend-kiegészítőbe, mi ennek a jogszabályi háttere. Az új élelmiszer, illetve élelmiszer-összetevők fogalmát a jelenleg is érvényes 258/97/EK rendelet határozza meg. „Az ilyen jellegű termékek kutatásával, gyakorlati hasznosításával foglalkozó érdekeltek számára nélkülözhetetlen e jogszabály ismerete elsősorban a fogyasztók egészségének védelme érdekében”. A növényi hatóanyagok minőségi-minősítési kérdéseivel *dr. Horányi Tamás* (Béres Gyógyszergyár Zrt.) foglalkozott előadásban, érintve az étrend-kiegészítők meglehetősen szabályozatlan területét is.

Több előadás és poszter mutatta be a növénykémia- és morfológia, a fitoanalitika, a növényi biotechnológia, a gyógynövénytermesztés és feldolgozás, valamint az etnofarmakobotanika, etnofarmakológia területén elért legújabb eredményeket. Csak néhány példát szeretnék megemlíteni e kutatási eredményekből. *Dr. Dános Béla* (ELTE Növény szerzettani Tanszék) a gyógyászatban sokrétűen felhasznált rózsaszírom szöveti felépítését jellemezte elektronmikroszkópos felvételek segítségével. *Dr. Czigle Szilvia* (Comenius Egyetem, Pozsony) előadásából megtudhattuk, hogy a C-vitamin tartalmáról ismert csipkebogyó álmű és természetes *in vitro* körülmények között COX- és LOX-gátlónak bizonyult, valamint *in vivo* vizsgálatokban (egérkísérletekben) is gyulladáscsökkentő hatású volt. „A fekete ribiszke egy ígéretes gyógynövény a hepatocelluláris karcinóma megelőzésében és kezelésében”, tudtuk meg *dr. Háznagy-Radnai Erzsébet* (Szegei Tudományegyetem, Farmakognózi Intézet) előadásából. A tradicionális gyógyászatban fülgyulladás és égési sebek kezelésére használt kövirózsa présnedv flavonol-glikozidokat és fenolsavakat tartalmaz, továbbá antioxidáns aktivitása is számottevő. Erről számolt be előadásában *dr. Alberti Ágnes* (Simmelweis Egyetem, Farmakognózi Intézet). A szegedi kollégák közül *dr. Ványolós Attila* kutatási területe az édesgyökerű páfrány ekdiszteroid-profiljának vizsgálata volt. Az ekdiszteroidok az izeltlábúak vedlési folyamatát szabályozó vegyületek, amelyek azonban a humán szervezetre is hatással vannak, pl. anabolikus, antidiabetikus hatásukat már több tanulmány is bizonyította.

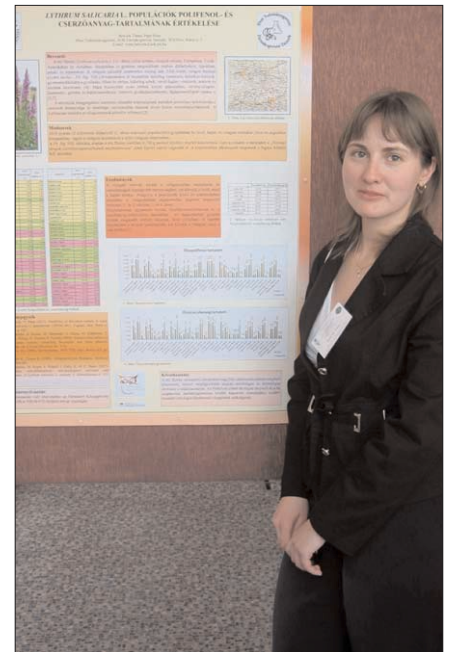
A PTE ÁOK Farmakognózi Tanszékének munkatársai közül *dr. Szabó*

László Gy. a gyógygombák nevezéktanáról tartotta második előadását. *Dr. Farkas Ágnes* beszámolt arról, hogy egyes dísnövényeink (pl. a buzogányvirág, a vitorlavirág) mérgezéseket okozhatnak, amelyek összefüggésben állnak az említett növényekben előforduló és szövegekben felhalmozódó kalcium-oxalát kristályokkal. Az előadásban látványos szövettani metszeteken keresztül mutatta be a szerző a kristályok előfordulását. *Dr. Papp Nóra* kolléganőnk Baráth Zoltán botanikus, vegetáció- és gyógynövénykutató kiemelkedő munkásságával ismertette meg a hallgatóságot. A poszterszekció keretei között *dr. Bencsik Tímea* a hazánkban még nem vizsgált, de annál nagyobb területeken előforduló gyógynövény, a réti fűzény populációk polifenol- és cserzőanyag-tartalmának értékeléséről számolt be. A poszterszekción a tanszékünkön szakdolgozati témáikat készítő gyógyszerész- és biológushallgatók is részt vettek (a poszterek pontos címei a Hírmondó jelen számának Intézeti, Klinikai Hírek rovatában olvashatók).

A Rozsnyay Mátyás emlékversenyt évente hirdetik meg a fiatal gyógyszerészek számára, akikről a gyógyszerésztudományok különböző területeit érintve hallottunk versenyelőadásokat. A versenyzők között szerepelt *dr. Merczel Sára*, a PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szakán végzett gyógyszerész, előadásának címe: „Mi mindent szedek? Kérdezze meg gyógyszerésztől!”, felkészítő tanára *dr. Botz Lajos*. Sára a versenyen színvonalas szakmai előadásával hatodik helyezést ért el (huszonkilenc versenyző közül). *Dr. Budán Ferenc*, aki szintén Pécsen végezte tanulmányait, a „Növényi eredetű anyagok repellens hatásairól” számolt be (felkészítő tanára: *Dr. Lugasi Andrea*). Sára és Ferenc munkáját oklevéllel és értékes ajándékkal jutalmazta a zsűri. Eredményeikhez és felkészítő tanáraik munkájához ezúton is gratulálunk!

A szakmai program mellett társasági programokon vehettünk részt. Ennek keretében május 5-én délután a Szegei Tudományegyetem Fűvészkertjét látogathattuk meg. Szakmai vezetőnk *dr. Mihalik Erzsébet* volt, aki végigkialuzolt bennünket a csodálatos, mintegy ötezer növényfajt és fajtát bemutató kertben. Megtekinthettük az Európában ritka szecsuáni ősfenyőt, a Közép-Európában egyedülálló méretű indiai lótuszállományt, és a kb. nyolcszáz egzotikus növényfajnak helyet adó üvegházakat. Este a szegedi Dómban orgonahangversenyt szerveztek a konferencia és az emlékversenyt szervezői számára. Fan-

tasztikus zenei élményben volt részünk! Május 5-én este a Novotel Hotelben, május 6-án pedig a Fehértói Halászcsermelyében vehettünk részt egy-egy kellemes hangulatú fogadáson.

Dr. Bencsik Tímea

A Gyógynövény Konferencián és a Rozsnyay Mátyás Emlékversenyen értékes szakmai információkat hallhattunk a gyógyszerésztudományok különböző területeiről, a személyes konzultációkra pedig a társasági programok kínáltak remek lehetőséget. Azt hiszem nem túlzás, ha azt állítom, hogy a XXI. században a gyógynövények reneszánszát tapasztaljuk. Sajnos a tradicionális gyógyászatban már bizonyítottan bevált gyógynövények mellett megjelentek olyan, Európában eddig nem ismert növények és készítményeik, amelyek között még a szakemberek is nehezen tudnak tájékozódni. Ezek kutatása napjaink kiemelkedő jelentőségű feladata, hiszen bizonyos egzotikus gyógynövények az európai gyógyszerkincsben is teljes joggal kaphatnának helyet megfelelő tudományos bizonyítékok birtokában. Ezért is volt kiemelkedő témája a konferenciának a hagyományos növényi gyógyszerek és az étrend-kiegészítők minőségi és minősítési kérdései, jogszabályi hátterük bemutatása.

A téma iránt érdeklődők számára a rendezvény részletes programja a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság honlapján (www.mgyt.hu) a hazai rendezvények címszó alatt megtalálható.

Horváth Györgyi
Farmakognózi Tanszék

A Nemzetközi Rare Disease Kutató Konzorcium megalakulása: „Launch of the International Rare Disease Research Consortium”

Nem véletlen, hogy a Nature az ülés időpontjára időzítve tette közzé az editorial szekciójában „Rare disease project has global ambitions: Consortium aims for hundreds of new therapies in 2020” címmel Alison Abbott Ruxandra Draghia Aklival, az EU Health Directorate vezetőjével készült figyelemfelkeltő riportját. Az esemény valóban mérföldkő a területen: a „Fostering International Collaboration on Rare Diseases Research” megbeszélés második fordulója 2011. április 5-8. között zajlott Bethesdában, minek eredményeképpen jól megfogalmazott célokat maga elé tűzve megalakult az „International Rare Disease Research Consortium” (IRDiRC). Az ambíciós célok között mintegy szlogenként tűnik fel a terápiás perspektíva: 2020-ra 200 ritka betegségnek legyen terápiája.

Az első forduló megbeszélései „Fostering Transatlantic Cooperation on Research into Rare Diseases: European Union – USA Bilateral Workshop on Rare Diseases and Orphan Products” címmel zajlottak 2010 októberében Reykjavíkban, húsz egynéhány európai és ugyanennyi amerikai felkért szakértő részvételével. A

főbb, előre kijelölt témakörök, mint Linking Research Investigators; Translational Therapeutics; Obtaining the Diagnosis; Linking Information Resources for the Patients and Families; Fostering academia/industry partnerships; How to best implement international level cooperation; az európai és az amerikai szakemberek rövid interpretálásai után kerültek megvitatásra. Ezt követően három „breakout sections” (The diagnosis; Drug development; Information sharing) vitatta meg az elhangzottakat, majd alakított ki további álláspontot az alpontokat illetően (http://ec.europa.eu/research/health/medical-research/rare-diseases/events-03_en.html).

A második ülés tehát már egy kibővített koncepció jegyében zajlott, ahol az ajtókat gyakorlatilag már előzetesen kitérték minden érdeklődő felé. A megbeszélés a következő témakörök köré szöve zajlott: 1. Understanding of Pathophysiology of Rare Diseases; 2. Ontologies–Disease Classification–Natural History; 3. Biomarkers; 4. Patient Registries and Biospecimen Repositories; 5. Preclinical Research and Clinical Trials; 6. Communication–Publication–

Information–Intellectual Property Rights (IPR)–Data Policy.

Francis Collins, az NIH igazgatója, aki egyébként Ruxandra Draghiaival közösen volt védnöke és gesztora az egész projektnek, külön fejezetet szentelt előadásában „Creation of the National Center for Advancing Translational Sciences (NCATS)” alcímmel annak az NIH projektnek, amit már 2010 decemberében a Nature-ben beharangoztak: az NIH vezetése úgy döntött, hogy a költségvetés jelentős hányadát felhasználva egy kimondott transzlációs orientáltságú központot hoznak létre (The bridge between lab and the clinic. Nature 2010; 468:877). Ez a döntés önmagában is stratégiai jelentőségű, világosan új fejezetet nyit az amerikai központi tudomány-finanszírozásban.

Az IRDiRC konzorcium a csatolt közleményt tette közzé. Tartalmában egy új fejezet kezdődhet tehát az egyébként is relatíve új kezdeményezés, a „Rare disease task” történetében is.

Pécs, 2011. április 15.

Dr. Melegh Béla

The International Rare Diseases Research Consortium (IRDiRC)

Today, the diagnosis for most patients affected by rare diseases remains a challenge and most are lacking dedicated therapies. Recent progress in human genomics and other scientific advances increases the prospect for developing effective interventions. Progress will require increased coordination and renewed efforts among multiple stakeholders across the world.

Over the last days a group of research funders, patient advocacy groups, researchers, industry and regulatory agencies continued their work at the second meeting of the International Rare Disease Research Consortium, IRDiRC. The success of this meeting was the endorsement by many stakeholders of the objectives to deliver by 2020 diagnostic tests for most rare diseases and 200 new therapies for patients affected by rare diseases.

This ambitious vision will be realised though an unprecedented cooperation at the international level. The International Rare Disease Research Consortium invites public and private partners with shared commitments from across the globe, to join our efforts and alleviate the suffering of individuals affected by diseases for which today there are no treatments available.

The group will next develop the scientific and policy framework to guide the research activities and foster collaboration among the stakeholders to systematically explore all the opportunities to accelerate the development of diagnostics and therapies for rare diseases. The next meeting of IRDiRC will take place in Montreal, Canada in October 2011. Continued efforts until the next meeting will include strengthening the cooperation among the consortium members and to reach out for new partners.

More information will be forthcoming.

ÁOK ■ Szerzők Elismerése Nap

Tisztelt Szerzők: Kutatók, Oktatók!

Az Általános Orvostudományi Kar a „Szerzők Elismerése Nap” hagyományteremtő rendezvény megszervezésével szeretné mindazon tudományos és oktatói publikációs tevékenységet folytató munkáját elismerni és ünnepelni, akik ezzel öregbítik karunk hírnevét.

Az első rendezvényt a 2011. évi Egyetemi Orvosnapok (október 21-22) bevezető eseményének szánjuk.

A rendezvény helyszíne az ÁOK Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtára. Az ünnepség időpontjáról később küldünk értesítést.

A könyvtár munkatársai segítségével elemezzük a kar tudományos és oktatási publikációkra vonatkozó adatait (folyóiratcikkek, könyvek stb.), melyeket az MTMT adatbázisból kérdezzük le, 2010. január 1-től 2010. december 31-ig bezárólag.

Ekkor mutatjuk be „A PTE ÁOK szakirodalmi munkássága a 2010. évben” CD-t is.

Díjakat szeretnénk kiosztani több kategóriában:

Egyéniben (női és férfi):

- Legmagasabb impakt faktor
- Legtöbbet idézett
- Legtöbbet publikált
- Legfiatalabb szerző
- Legidősebb szerző" stb.

Intézeti szinten:

- Legtöbb impakt faktor
- Legtöbbet idézettség
- Legtöbbet publikáló stb.

Oktatási publikációk:

- Legjobb fejezet
- Legjobb tankönyv
- Legjobb E-oktatási anyag stb.

Mindezekhez a következő segítségre van szükségünk:

1. A klinikák és intézetek tudományos tevékenységgel foglalkozó munkatársainak teljes listájára. Kérjük a honlapok frissítését!
2. Az egyes intézetek vezetőjének jóváhagyására, hogy az 1-es pontban részletezett kutatók publikációs adatait – ha ez szükséges – kiegészíthessük, módosíthassuk az MTMT adatbázisban.
3. Kérjük, hogy aktualizálja a publikációs tevékenységét, hogy valós képet kapjunk a tevékenységéről és ennek megfelelően vegyen részt a díjazásban is.

Ez ügyben szívesen várjuk javaslatait (rita.bognar@aok.pte.hu).

Pécs, 2011. június 1.

Üdvözlettel,

Dr. Koller Ákos
Tudományos dékánhelyettes

Pilinszky Jánost már harminc éve siratják a „plakátmagányban ázó éjjelek,” és sajnos *Lázár Ervint* is hiába várja a „négyyszögletű kerek erdő,” idestova öt éve. Ő 1957-ben Pécsre került, és 1965 márciusának közepéig az Esti Pécsi Napló, a Dunántúli Napló, valamint a Jelenkor munkatársaként városunkban élt, dolgozott, barátkozott. Műveik idézzék alakjukat!

Kiss Tamás
könyvtáros

„Valahogy úgy történhetett, ahogyan olvasni is egyszerre olvastam mesét és regényeket, egyszerre kezdtem az úgynevezett felnőtt irodalom művelése mellett gyerekeknek is írni. Az, amiről annyit magyarázkodnak, hogy „ugyanúgy kell írni felnőttnek-gyermeknek”, számomra evidencia. Létezik az irodalom, s van, ami kívül esik az irodalom tartományain. Nos, ami a körön belülre jut, annak teljesen mindegy, hogy mi a műfaja.”

(Lázár Ervin)

Lázár Ervin

Pávárbeveszévéd

- Turgudsz irgígy bergeszérgélnirgi?
- Nergem.
- Hávát ivígy?
- Ivígy seve.
- Avakkovor nevem tuvuduvunk beveszévélgevetnivi.
- Bivizovony.

Műfaj: mese

Forrás: Petőfi Irodalmi Múzeum

Pilinszky János

Egy szenvedély margójára

A tengerpartot járó kisgyerek
mindíg talál a kavicsok közt egyre,
mely mindöröktől fogva az övé,
és soha senki másé nem is lenne.

Az elveszítetlent markolással!
Egész szive a tenyerében lüktet,
oly egyetlen egy kezében a kő,
és vele ő is olyan egyedül lett.

Nem szabadúl már soha többé tőle.
A víznek fordul, s messze elhajítja.
Hangot sem ad a néma szakítás,
egy egész tenger zúgja mégis vissza.

Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia

Lázár Ervin

A lyukas zokni

Volt egyszer egy lyukas zokni. Új korában nem akárki lehetett, mert előkelő anyagból készült, és hetyke kék minták ékeskedtek rajta. De hát most már megöregedett. S mondom, volt rajta egy lyuk. Amolyan pöffeszkedő, cafrangos szegélyű. Bent laktak egy rozoga szekrény legrozogább fiókjának legalján.

- Azért én szebb vagyok nálad – mondta a lyuk a zokninak.
- Mi – csodálkozott a zokni –, még hogy szebb?! Mitől vagy szebb?
- Mert átlátni rajtam – mondta a lyuk.
- Ugyan – oktatta a zokni –, rajtam éppen az a szép, hogy nem vagyok átlátszó, s nézd meg a gyönyörűsége kék mintáimat!
- És piszkos is vagy – folytatta a lyuk, fittyet hányva az oktatásra –, én bezzeg sohasem piszkolódom be.

Ezen a zokni elgondolkodott.

- Na ugye! – hangoskodott a lyuk. – Te is belátod. Nem is méltányos, hogy én ilyen kicsi vagyok, te meg ilyen nagy. Fogta magát, nőtt egyet. Most már alig maradt valami a zokniból. Nagyobb volt a lyuk, mint a maradék zokni.

- Teljesen tönkreteszél – siránkozott a zokni.

- Örülj, hogy ilyen gyönyörű lyukkal lakhatsz együtt – fölényeskedett a lyuk, és még nagyobbra nőtt.

- Jaj, megölsz! – kiáltott a zokni, és akkor a lyuk nagy pöffeszkedve akkorára nőtt, hogy a zokniból nem maradt semmi. De ahogy eltűnt a zokni, úgy eltűnt a lyuk is. Mert ha zokni nincs, lyuk sincs.

Így aztán a nem létező lyuk most siránkozhat a nem létező zokni után.

Műfaj: mese

Forrás: Petőfi Irodalmi Múzeum

„Do you Somogyi?” – Negyven éve halt meg Somogyi Mihály (1883-1971)

Az idén, július 21-én van a világhírű magyar-amerikai kémikus-diabetológus, Somogyi Mihály halálának negyvenedik évfordulója. Őt számos egyéb munkája mellett a róla elnevezett jelenség, az inzulin-hypoglycaemiát követő „rebound” hyperglycaemia felfedezése tette ismertté és tankönyvi adattá. Mégpedig oly mértékben, hogy az Egyesült Államokban, ahol élete nagyobbik felét töltötte, a magyar vezetéknevből egy angol nyelvű ’ige’ lett. „Do you Somogyi? Ön Somogyizik?/Somogyizol?” – kérdezi az orvos a beteget, ha például a konzervensen magas reggeli ébredési vércukor háttérben éjszakai hypoglycaemiát gyanít. Nagyon kevés olyan orvos van (és tudomásom szerint magyar vagy magyar származású nincs is más), akinek neve hasonló módon, eponym-ként, ráadásul, mintegy „igévé válva” került be az orvosi köztudatba. Talán az ukrán-francia *Besredka* említhető, akinek neve „besredkázás”-ként (desensitisation) vált közismertté.

Somogyi neve az inzulin felfedezésével is kapcsolatba hozható. 2002-ben, a Budapesten tartott EASD kongresszus alkalmából kiadott angol nyelvű *Diabetologia Hungarica* méltatását olvasva, Somogyi Mihály egy korábbi munkatársa, dr. *Marvin Rosecan* levélben arról tájékoztatót, hogy az 1920-as évek elején, mindössze néhány hónappal a kanadai felfedezés után, az Egyesült Államokban az általa kidolgozott eljárással (izelektromos precipitációs technika) kezdték meg a purifikált inzulin gyártását.

A harmadik felismerés, ami szintén az ő nevéhez köthető, az tulajdonképpen az első lépés a modern „bázis-bolus” kezelés felé. Ő volt az első, aki az esti inzulinózis kettéválasztását javasolta, a vacsora előtti preprandiális és a később, lefekvés előtt beadandó „esti bázis” inzulinra.

A hypoglycaemia – negyven évvel Somogyi Mihály halála után – a mai modern inzulinkezelés mellett is sajnos mindennapi probléma maradt. Az enyhe hypoglycaemia igen gyakori jelenség, nagyon megnehezítheti a jó beállítást, és újabb megfigyelések azt is kimutatták, hogy a hypoglycaemia sietteteti az atherosclerotikus érelváltozások kialakulását. A súlyos hypoglycaemia szerencsére ritkább, de az inzulinkezelés igen veszélyes, maradandó agykárosodás veszélyével járó és potenciálisan életveszélyes akut szövődménye. A súlyos hypoglycaemia megrázó élmény a diabéteszes gyermekek szülei számára, az újabb epizódtól való félelem állandó rettegésben tarthatja a családot, és megnehezítheti a glycaemiás célértékek elérését. Az általunk gondozott egyik kisgyermek szülei például a convulsiókkal járó éjszakai hypoglycaemiás rosszulletet követően – most már évek óta – minden éjjel kétszer is megméri a gyermek vércukrát.

Életkor alapján elsősorban a kisgyermekek, a kamaszok, a várandós asszonyok és az időskorúak veszélyeztetettek. A hypoglycaemia cardiovascularis kockázatot növelő hatására az elmúlt időszakban figyeltek fel, amint az a *Diabetologia Hungarica* legutóbbi számában megjelent összefoglaló tanulmányban is olvasható. Külön rizikócsoportot jelentenek az intenzíven kezelték és azok a betegek, akik nem, vagy csak elkésve észlelik a hypoglycaemia figyelmeztető tüneteit, és ezért nem tudnak időben beavatkozni.

Ami a fenyegető hypoglycaemia előrejelzését illeti, kontrollált tanulmányokban hordozható (szövetközi glucose-szintet mérő) érzékelő – ami a kritikus glucose-szint közeledtével riasztja a beteget – tartós viselése szignifikánsan csökkentette a súlyos epizódok számát. Vizsgálatok

folyhatnak hordozható, miniaturizált EEG készülékekkel is, hasonló célból. A hypoglycaemia kiváltotta jellegzetes EEG hullámok évtizedek óta ismertek (és diabéteszes gyermekekben korábbi vizsgálataink azt is igazolták, hogy a súlyos hypoglycaemia maradandó EEG elváltozásokat okozhat).

Somogyi Mihály életének főbb állomásai többek között *Szállási Árpád* orvostörténész, *Jobst Kázmér* kémikus és e sorok írójának méltatásaiból jól ismertek (*Diabetologia Hungarica* EASD különszám 2002, Somogyi előadás az EASD budapesti kongresszusán, fejezet a *Magyar Diabetologia története /Tudomány Kiadó 2008*, szerkesztők: *Winkler Gábor* és *Jermendy György*/ című kötetben stb.), és további dokumentumok kerültek elő a St. Louis-i Washington Egyetem (ahol Somogyi dolgozott) könyvtárosának jóvoltából. Az angol nyelvű *Diabetologia Hungarica* supplementum internetes megjelenését követően Pécsre látogatott egyik unokája, *Nancy Somogyi*, akitől további érdekes információkat tudtam meg a családról. Az igen kiterjedélyesedett familiában számos további kiválóságok voltak és vannak. Somogyi egyik fia az amerikai acélipari szövetség vezetője volt, unokái között neves NASA kutató és divattervező is van. Magyar történelmi szempontból is érdekes lehet a család állítása, amely szerint *Somogyi Béla*, a *Népszava* egykori szerkesztője Somogyi Mihály testvére volt. Erre vonatkozó bizonyítékot a családtól független forrásból nem ismerek.

Az Egyesült Államokban Somogyi Mihály emlékét nem csak az angol nyelvet új szóval/igével gyarapító neve őrzi. A *Chemical Heritage Foundation* hivatalos lapja, a *Transmutations* 2009 őszi kiadásának címlapján például Somogyi Mihály látható asszisztensnői társaságában (lásd a képet).

A mai magyar diabetológus generáció is tiszteli és ápolja Somogyi Mihály szellemi örökségét. A Magyar Diabetes Társaság 2002-ben Nemzetközi Somogyi-díjat alapított, amely kétévenként a társaság tihanyi kongresszusán kerül kiosztásra. Pályázat alapján eddig négy, a hypoglycaemia kutatásában élenjáró külföldi orvostudós részesült ebben a ma már nemzetközileg is jegyzett, rangos kitüntetésben. A diplomával és honoráriummal járó díj szponzora a Lilly Hungaria Kft. A 2012. évi díj pályázati felhívása a közlejövőben fog megjelenni a vezető nemzetközi diabetes folyóiratokban.

Végül az évforduló arra is emlékeztet bennünket, hogy amikor pácienseinket és hozzátartozóikat a súlyos hypoglycaemia kezelésére tanítjuk, akkor egyfajta „Somogyi jelenség” terápiás alkalmazását szorgalmazzuk. Mivel a hypoglycaemia ellenreguláció egyik fontos komponense az „endogén” glukagonszekréció, a glukagon injekció beadása tulajdonképpen nem más, mint „exogén” hyperglucagonaemia létrehozása. A hypoglycaemia sikeres kezelésének „ára” nem ritkán ilyenkor is a posthypoglycaemiás hyperglucagonaemia.

Soltész Gyula

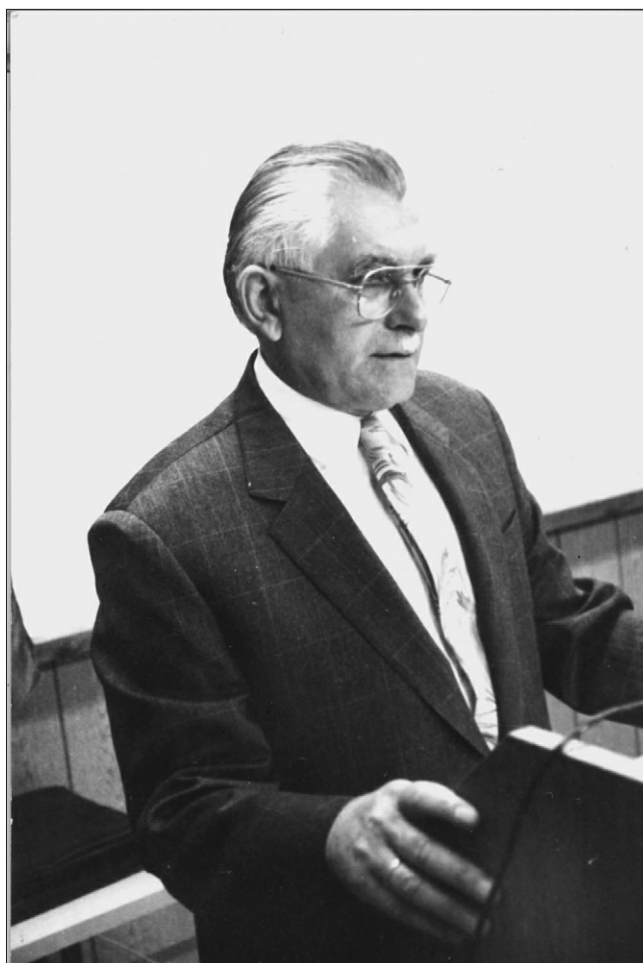
Dr. Kádas István, az utolsó klasszikus pécsi kórboncnok

Több indokom van arra, hogy soraimmal *Kádas Istvánról* az Orvoskari Hírmondóban megemlékezzek. Teszem ezt annál inkább, mert az utókor számára a könyvtárakkal szemben az internet nem tárol minden írott szakmai munkát sem, amiről magam két alkalommal is meggyőződhettem. A ma már patológia néven ismert szakma nem csak pécsi, de országosan is ismert, elismert képviselője volt Kádas István, akit az elmúlt ötven év politikusai nem kedveltek. Az én szakmai-tudományos pályafutásomat Kádas István alapozta meg. 1952-ben kerültem a Kémiai Intézetből a Kórbonctaniba, sorban az utolsó gyakornoknak. *Romhányi* professzor Kádas Istvánt jelölte ki mentoromnak. Ezen egy év alatti program: a technika mellett a medikus gyakorlatok anyagának elsajátítása, az előadásokon részvétel, csakúgy, mint a napi rutinfeladatokban való részvétel volt. A kutatást a professzor irányította és figyelte. Nem csak szakmai, de emberi kapcsolatunk is ekkor alakult ki és csak erősödött, mikor munkahelyeink elváltak, de barátságunk haláláig megmaradt.

Kádas István 1926-ban Pécsen született, elemi iskoláit Siklósra végezte, ahol édesapja járási, majd Pécsen kerületi tisztifőorvos volt. Gimnáziumi tanulmányait a jezsuiták pécsi Pius Gimnáziumában konviktorként 1936-1940 között kezdte, majd 1940-1944 között a Ciszterci Rend Pécsi Nagy Lajos Gimnáziumában fejezte be és itt érettségizett 1944-ben kitűnő eredménnyel. Ugyanezen év őszén iratkozott be a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, ahol 1951-ben „Sub laureae Almae Matris” kiemelt minősítéssel avatták orvosdoktorrá. Pályaválasztásában minden bizonnyal szerepe volt *Entz* professzor lebilincselő előadásai mellett *László* bátyjának, aki akkor már a Kórbonctani Intézet fiatal tanársegédje volt. Így harmadéves medikusként már eldöntötte, maga is kórboncnok lesz. Ettől kezdve ún. externistaként (ma diákkörös) bejárt az intézetbe, és főleg a szövettani vizsgálatokba kapcsolódott be. A szerény, szorgalmas diákot végzés után 1951-ben a megbízott nyugdíjas intézetvezető, *Entz* professzor gyakornoknak terjesztette fel. Ugyanezen évben az intézet első periódusa is lezárult: *Entz* Bélát 1918-ban nevezte ki IV. Károly király a pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem Kórbonctani Intézetébe professzornak. Majd az ismert történelmi okból (Trianon) csak 1924-ben építhette ki Pécsen az intézetet, melyet 1949-es nyugdíjazásáig, megbízottként 1951-ig vezetett. Az intézet második periódusa az 1951-ben kinevezett *Romhányi György* professzor nevéhez fűződik, akinél Kádas Istvánnal magam 16 évig dolgoztam.

Romhányi professzor Kádas Istvánt örömmel átvette, mint a klasszikus *Entz* iskola jól képzett, sokoldalú, fiatal, ambiciózus képviselőjét. Bizalmába ugyan nem fogadta, de munkájában maradéktalanul megbízott. A medikus oktatásban, amire a professzor nagy súlyt helyezett, a színvonalas gyakorlati anyag biztosításában jelentős szerepe volt. Nemkülönben bevette a kísérletes vesepatológiai munkába (*exsiccatio nephrosis*, a nephron szerkezete, *Masugi nephritis*), melyben önálló feladatot kapott.

Nőtlenek voltunk, esténként velem mikroszkopizált. Délélt a négy vidéki kórházban (550 ágy) ő végezte legtöbbször a boncolásokat. Az egyre emelkedő feladatok ellátására 1956-ban felállították az önálló Megyei Patológiai Osztályt, melynek főorvosa Kádas István lett. Az osztály több ideiglenes hely után végül 1988-ban az ország legszebb, nyugati követelményeknek is megfelelő új épületébe költözött. Kádas István innen ment nyugdíjba 1993-ban. Ezt követően haláláig dolgozott szaktanácsadó-

ként a POTE Igazságügyi Orvostani Intézetében, amely megbecsülése jeléül saját halottjának tekintette.

Romhányi professzor azt vallotta: „Egész életemben proszektor maradtam, de amellel kutattam is.” Ez a megállapítás Kádas Istvánra is érvényes azzal a különbséggel, hogy mindig patológus volt, aki olykor kutató is. Míg *Romhányi* professzort előadásairól, kísérletes kutatási eredményeiről ismerték, Kádas Istvánt a patológia klasszikus módszertanával elért eredményeiről. Mind a boncasztalnál, mind a mikroszkópos, biopsziás mintánál felismerte a szokásostól eltérő, sokszor az anamnézissel összefüggő elváltozást, amit klinikus kollégáival együtt közöltek. Csaknem ötven, a legkülönbözőbb szervekkel, mintákkal kapcsolatos kazuisztikai dolgozata jelent meg zömmel hazai szaklapokban. A szakmában híre volt évente a vidéki kórházakban is rendezett „kliniko-patológiai” konferenciáknak, ahol a klinikusokkal folytatott színes diszkusszió után a halálokot nem elkenete, hanem feltárta, bár nem mindig sikerült neki sem. Érthető, hogy nemcsak tisztelői voltak. Ezek az összejövetelek a kórházak fiatal kollégái számára tanulságos továbbképzést jelentettek.

Patológiai tevékenységének a gerincét az egész életén át átívelő májpatológia képezte. E téren hazai vonatkozásban egyedülálló tapasztalatra tett szert, regionális centrumot hozott létre. Kiemelkedők hazánkban a csecsemő- és gyermek májbiopsziás anyagon végzett vizsgálata, melyeknek jó nemzetközi visszhangja volt. Több májbetegség első hazai leírója. Tragikus, hogy Kádas István hepatitis-C vírus fertőzést követő májrákban, fiatalon hunyt el.

A hetvenes évek elején az elektronikai, nukleáris, szerves ké-

miai kutatásban egyre gyakrabban szereplő nyomelemek mellett a ritka föld-fémek várható jelentőségéről olvasott. Miután a köztük előforduló fémeknek szervezetünkre kifejtett hatásáról átfogó komplex irodalmat nem talált, patkány- és nyúl kísérletekben vizsgálta a lantantriklorid hepatotoxikus hatását kollaborációban korszerű komplex módszertannal is. A témából írt kandidátusi disszertációt 1977-ben védte meg. Évtizedeken keresztül részt vett a medikus képzés mellett a szakasszisztensek oktatásában is. Remek előadó volt: közérthető mondatai jellemezték írásait is. 1995-ben az MTA „A múlt magyar tudósai” sorozatban a Mester, Romhányi György munkásságát örökölte meg. Megírta a 100 éves siklósi kórház történetét is.

Kádas István szakmai felkészültségével, következetességével, emberi értékeivel a magyar patológusok között megkérdőjelezhetetlen tekintélyt vívott ki magának. Hosszú éveken keresztül volt tagja a MPT vezetőségének, részben alelnöki minőségben is, és a Szakmai Kollégiumnak. Aki közelebbről ismerte, a közvetlen, jó kedélyű, anekdotázó kollégára emlékezik. Ismerte az etikettet, volt stílusa, tudott viselkedni. Fiatal korában versenyszerűen úszott. Szerette a finom ételeket és mértékkel a sört. Adott magára.

1953-ban nősült, két lánya van.

Kádas István az utolsó patológus, akinek szakmai működésében felismerhető még a klasszikus Entz-i kórbonctani iskola mellett Romhányi modern patológiai szemlélete, a kettő szintézise.

Kitüntetésre soha sem vágyott, és 45 év szakmai működése alatt csak szerény szakmai elismerésekben részesült. Mindvégig bántotta, hogy 1967-ben nem pályázhatott Humboldt-ösztöndíjra.

Kádas István szakmai munkáját a Pécsi Orvostudományi Egyetem 1979-ben címzetes docensi, 1992-ben címzetes egyetemi tanári címmel ismerte el. Mint Kádas István kórboncnok tanítványa, későbbi patológus kollégája, de nem utolsósorban barátja, úgy ítélem, életútja gazdagítaná az Orvoskari Hírmondó kötelező anyagát.

„Strenus ardua cedunt”*

Jobst Kázmér
Laboratóriumi Medicina Intézet

Benke József

Malária

A MALÁRIA, tudományos nevén PALUDISMUS vagy MALARIA, más néven váltóláz vagy mocsárláz, az ember súlyos akut, gyakran kiújuló fertőző betegsége. Jellemzői a rendszeres időközönként visszatérő láz- és hidegrázásrohamok, a vérszegénység, a lépmegnagyobbodás és a gyakran halálos kimenetelű szövödmények. A malária az emberszabású majmokat, a madarakat és a hüllőket is megbetegíti. A spórák (Sporozoa) osztályába tartozó egysejtű Plasmodium-fajok okozzák; az élősködőket az Anopheles nembe tartozó szúnyogfajok viszik át az emberre.

A malária az egyik legrégebben ismert fertőző betegség. Már a nyugati világ legkorábbi orvosi feljegyzései (Kr.e. V. század) is említik; Hipokratész a ciklusok alapján három maláriás láztípust különít el. Pontosan nem ismert, hogy mikor jelent meg az amerikai kontinensen, de nagyon valószínű, hogy KOLUMBUSZ után hurcolták be; az első súlyos járványokról 1493-ban emlékeznek meg (alig száz évvel később, Shakespeare (1564-1616) több színműve is foglalkozik a maláriával, mint betegséggel). Giovanni Maria Lancisi (1654-1720) olasz orvos a malária okának nemcsak a mocsári párákat tartotta (neve: rossz levegő – mal aria), hanem azt is észrevette, hogy a mocsári szúnyogok és a malária felbukkanása között összefüggés van.

Richard Morton (1635-1698) 1696-ban már tudományos igényességgel írta le a maláriát és kezelését a kínafa kérgéből nyerhető anyaggal. Pierre Joseph Pelletier (1788-1842) és Joseph-Bienaimé Caventou (1795-1877) jó évszázad múlva elő is állították a tiszta kinint a kínafa kérgéből. Már régen felismerték, hogy a betegség mocsaras területeken terjed, de a szúnyogok és a malária élősködő kapcsolatára csak a XX. század elején jöttek rá.¹ Alphonse Lavarán (1845-1922) hadiorvos írta le elsőként a malária parazitáját és annak kórokozó szerepét. Sir Ronald Ross (1857-1932) angol orvos 1897/98-ban bizonyította, hogy a madarak maláriáját a Culex szúnyog terjeszti, és leírta az élősködő teljes életciklusát a szúnyog szervezetében. 1898-ban Giovanni Battista Grassi (1854-1925) és olasz kutató munkatársai fertőztek meg először embert maláriával szúnyogok közvetítésével; leírták a parazita teljes fejlődési ciklusát az emberben, és megállapították, hogy csak az Anopheles nembe tartozó szúnyogok viszik át a maláriát az emberre. A betegség művi úton is terjeszthető, például kábítószer-élvezők körében az injekciós tű közös használatával, ill. a fertőzött személyből származó vér transzfúziójával.

A malária a világ valamennyi trópusi és szubtrópusi területén előfordul, és a Földön a legtöbb embert sújtó fertőző betegség. A XX. század végén a maláriás betegek számát 250 millióra becsülték, 2010-re 500 millióra. A halálesetek száma nagyjában változatlan, kb. 2 millió évente (a hiányos, pontatlan afrikai adatok miatt – ahol pedig a legnagyobb a fer-

Nagy Sándor (356-323) 2000 éves lovasszobra. Az eredeti Lüszipposz (370-300) alkotása volt.

Bernini (1598-1680): Ferenc pármai herceg

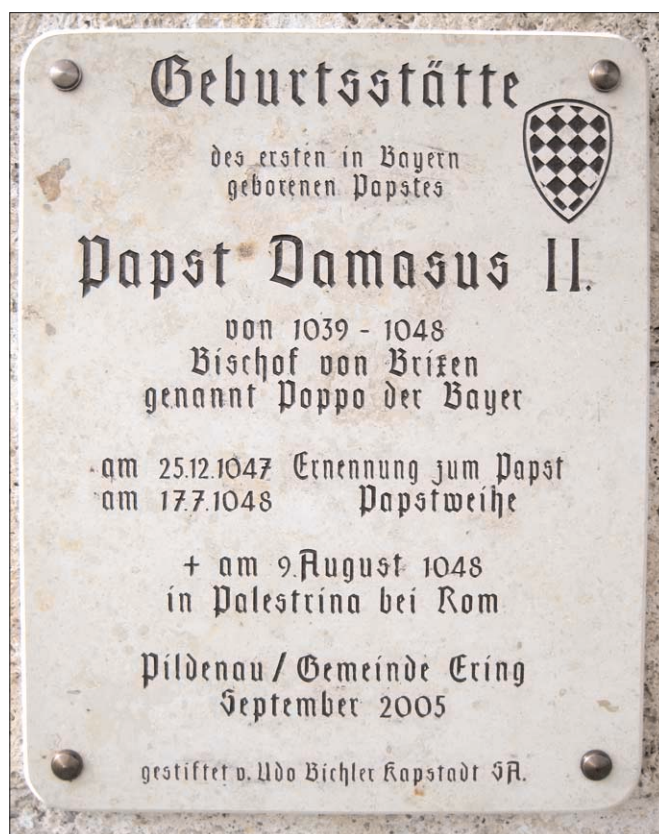
* „Az igyekvő magasra tör.”

¹Az első latin orvos, Róma talán legnagyobb tudósa, Terentius Varro (116-28) azt vallotta, hogy a mocsaras vidékeket, ahol szúnyogok tenyésznek, jobb elkerülni. Vitruvius (80-15) szerint a maláriát a mocsarakból jövő apró bogarak okozzák, ezért a mocsarakat le kell csapolni.

tözötték száma – ez a becslés nagyon hozzávetőleges). Bár a malária a mérsékelt égövön is előfordulhat, az említett területeken a leggyakoribb, ahol az éghajlati tényezők kifejezetten kedveznek a betegséget egész éven át terjesztő szúnyogoknak. Afrika Szaharától délre eső területein teljes populációk fertőzöttek szinte folyamatosan. A malária gyakori Közép-Amerikában, Dél-Amerika északi felén, valamint Dél- és Délkelet-Ázsiában; a betegség a Földközi-tenger menti országokban, a Közel-Keleten és Kelet-Ázsiában is előfordul.

Az emberi malária eddigi ismert kizárólagos terjesztője, köztes gazdája az Anopheles (nem világszerte elterjedt) közel 60 faja. A szúnyoglárva a vízben élnek, majd bebábozódnak, végül kikelnek a kifejlett repülő rovarok. A nőtények csak akkor képesek termékeny petéket rakni, ha vérrel táplálkoznak, és némely fajok jobban szeretik az emberi vért az állatokénál. A nőtény szúnyog az ember vérével szívja fel az egysejtű kórokozókat. A malária kórokozójának bonyolult kettős életciklusa van: a nőtény szúnyogban éli az ivaros (szexuális), az emberben pedig az ivartalan (aszexuális) fejlődési ciklusát. A szúnyogban szabadon úszó alak, sporozoiták keletkeznek, és ez az ember bőrén a szúnyog szúrásával, az állat nyálával jut be a vérkeringésbe. A sporozoiták ezután behatol a vörösvértestbe, ahol gyűrű, majd amöbalaakot ölt; miután osztódni kezd, kisebb formák, merozoiták alakulnak ki. A fertőzött vörösvértest később szétroncsolódik, és a merozoiták kirajzanak a véráramba (minthogy a vérbe jutnak a toxikus anyagok, fellép a betegségre jellemző lázroham és hidegrázás). A merozoiták azután más vörösvértesteket fertőznek meg, és újra indul a fejlődési ciklusuk. A merozoiták kis része azonban ivaros alakká, gametocitává fejlődik, amely a nőtény szúnyogot megfertőzi, s abban végigjárja az ivaros szaporodási ciklust. A hím és a nőtény gametociták a szúnyog gyomrában egysejtű zigótává egyesülnek, ez növekedve oocitává alakul, később osztódik, és létrejön a nagyszámú aszexuális, szabadon úszó sporozoiták. Ezek a szúnyog nyálmirigyébe vándorolnak, és ott várják, hogy a rovar következő csípésével behatoljanak az emberi szervezetbe. Ezután megismétlődik a teljes ivartalan ciklus. Az aszexuális ciklus jellegzetessége, hogy a paraziták összehangoltan növekszenek és szaporodnak, és ennek következtében alakulnak ki a tömeges hasadások merozoitákká, melyek egyben a maláriára jellemző lázrohamokat vagy paroxizmusokat is kiváltják. A maláriás roham általában 4-10 óráig tart: a borzongást és hidegrázást magas láz (40 °C) és fejfájás követi, majd a bőséges izzadási szakasza következik, miközben a hőmérséklet visszaesik a normális értékre vagy az alá. A rohamok a fertőzés első napjaiban mindennap jelentkezhetnek, de hamarosan beáll egy ritmus, és a rohamok 48 óránként (harmadnapos láz vagy malaria tertiana), ill. 72 óránként (negyednapos láz vagy malaria quartana) lépnek fel. Az első roham általában a fertőzött szúnyog csípésétől számított 8-25 napon belül jelentkezik.

Az emberben négy ismert Plasmodium-faj okoz maláriát: a Plasmodium falciparum, a Plasmodium vivax, a Plasmodium malariae és a Plasmodium ovale. A malária leggyakoribb, az esetek kb. 50%-át kitevő formája a Plasmodium falciparum okozta trópusi láz (malaria tertiana maligna), ezt kísérik a legsúlyosabb tünetek és ez végződik a leggyakrabban halállal (az összes maláriás halálozás 95%-ában); ha valakinek azonban sikerül kigyógyulnia ebből a betegségből, szinte kizárt, hogy visszaessen. A szabálytalan rohamokkal járó trópusi láz optimális kifejlődéséhez magasabb hőmérsékletre van szükség, így előfordulása nagyrészt a trópusi területekre korlátozódik. Afrika nyugati részén szinte egyeduralgok ez a forma. A Plasmodium vivax a maláriás megbetegedések kb. 40%-át kitevő harmadnapos lázat

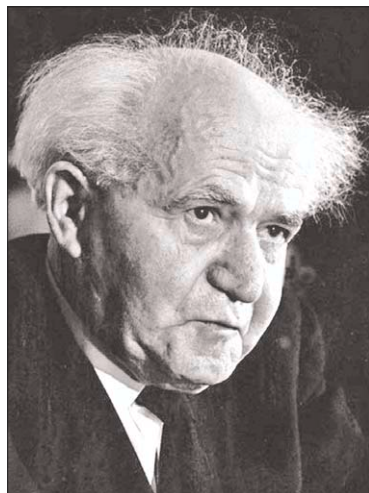
II. Damasus pápa (368-384)

okozza. Ennek magas előfordulási aránya azzal magyarázható, hogy ez a parazita a kezelésekkal szemben ellenálló, a fertőzés sokszor több éven át kiújul, bár a kezdeti akut fázis csak 2-3 héttig tart. Ritkán fordul elő az ugyancsak harmadnaponkénti érési ciklusú Plasmodium ovale, de váltakozó napokon érő kettős törzse miatt naponta ismétlődő lázat okozhat; ez az egysejtű főleg Kelet-Afrika egy zárt vidékén honos. Ugyancsak ritkább maláriaforma a Plasmodium malariae okozta negyednapos láz, amely a mediterrán vidékre korlátozódik. Az is előfordulhat azonban, hogy egyszerre több faj okozhat fertőzést. A beteg maláriás rohamok mellett gyakran szenved vérszegénységben (a parazita pusztítja a vörösvértesteket), lépnagyobbodásban (ez a szerv távolítja el a szervezetből a szétroncsolt vörösvértesteket), valamint általános gyengeségben és fáradékonyságban. Trópusi láz esetén a fertőzött vörösvértestek hajlamosak összezsugorodni, ami a kisebb erek elzáródását okozhatja, továbbá más szövődmenyeket, pl. maláriás vérvizelést okozhat.

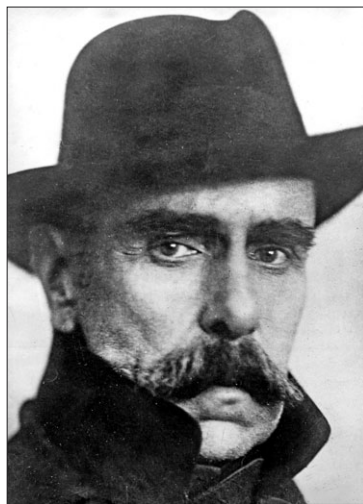
A malária megbízhatóan diagnosztizálható a festett vérkenetben mikroszkóp alatt kimutatott paraziták alapján. A betegség hatékony kezelését jóval azelőtt kidolgozták, hogy tudták volna, valójában mi okozza: a gyógyszer a kínafa kérge, melynek legaktívabb hatóanyagát, a kinint negyed évezredig (1700-tól a II. világháborúig) használták a maláriás láz enyhítésére, amíg ki nem dolgozták a hatékonyabb szintetikus gyógyszereket. Az újabb szerek közül a legfontosabb a klorokin, a pamakin, a pirimetamin és az amodiakin, amelyek mindegyike elpusztítja a vörösvértestekben élő parazitákat; kezdetben enyhíteni tudták a már kialakult roham tüneteit, megelőzték a rohamot, sőt az egész fertőzést megszüntették. A XX. század végére azonban a vivax törzsek egy része és a legtöbb falciparum rezisztens lett ezekre a szerekre, amelyek így hatástalanná váltak. Ennek következtében a korábbi évtizedekben folyamatosan ritkábbá váló betegség megint gyakoribb lett. A természetes immunitás, mely például a sarlósejtes vérszegénység egyik génjét hordozók között fordul

*Evans Carlson (1896-1947)
brigádtábornok*

David Ben Gurion (1886-1973)

*Julius Wagner-Jauregg
(1857-1940)*

elő, valamint a korábbi fertőzés kapcsán szerzett immunitás csökkenti a maláriával szembeni fogékonyságot. A megelőzés alap módszere az Anopheles szúnyogok tenyészhelyeinek megszüntetése (a mocsarak, lápok lecsapolása és kiszáritása, a DDT, a dieldrin és kevésbé mérgező rovarirtó szerek használata). Az érintett területeken az ablakokra szerelt védőhálókat és az ágyat borító moszkítóhálókat széles körben használják, hogy a főleg éjszaka aktív szúnyogokat távol tartsák.

A történelem során az eddig pusztított 34 fertőző-járványos betegség egy-másfél milliárd áldozatából ötszáz-kilencszáz millió halottal a malária áll az élen. A szakemberek adatai szerint "felbukkanásától" napjainkig minden évben 2 millióra tehető az ebben a betegségben elhunytak száma. Napjainkban is évente mintegy fél milliárd ember fertőződik meg, s el is pusztul 2 millió. A fenti adatok és képek alapján a „felbukkanás” nem egyértelmű. Ami teljesen bizonyos: legyen pápa, vagy világi uralkodó, tudós, vagy szegény ember bármilyen életkorban, szinte bármelyik történelmi korban, maláriának áldozatul eshetett. Így például Nagy Sándor (356-323), VI. Henrik német-római császár (1191-1197), valamint kortársa, III. Ince pápa (1198-1216). Guido Cavalcantinak (1255-1300), az egyik legna-

gyobb korai itáliai költőnek ugyanúgy 45 évet engedélyezett, mint a legnagyobb újkori római katolikus hittérítőnek, Xavéri Szent Ferencnek. De szenvedett tőle Dante és Petrarca is. A kimagasló angol hadvezér és államférfi, Anglia, Skócia és Írország lordprotektora, Oliver Cromwell (1599-1658) a 60. életévét sem érte meg a malária miatt. Egy olasz államférfi és hadvezér, egy

estei herceg, I. Ferenc (1629-1658) ugyan fiatalon elhunyt maláriában, azonban két nagy művésztől olyan emléket kapott, mint nagyon kevesen: Velázqueztől egy festményt, Berninőtől egy fantasztikus szobrot. Két másik államférfi, II. József császár (1780-1790), I. Sándor orosz cár (1801-1825), a Szent Szövetség (1815) egyik megalapítója szintén ennek a gyilkos kórnak az áldozata, amint az is valószínű, hogy Friedrich von Schiller (1758-1805) is. De nem díjazta az Angliának tett szolgálatát az egyik legsikeresebb gyarmatosítónak a malária: Thomas Bowdichet (1791-1824) 33 évesen ragadta el. Azonban a 25 nyelvet (ezen belül 40 nyelvjárást) beszélő nagy tudóst, Sir Richard Burtont (1821-1890) – aki éppen a Nílus forrásvidékének feltárásán dolgozott – méltányolta a kór: életben hagyta csakúgy, mint az új-kori zsidó állam megalapítóját, David Ben Guriont (1886-1973), akit még huszonéves farmerként támadott meg. Fiatalabb kortársa, Evans Carlson (1896-1947) nem volt ilyen szerencsés: 50 éves volt, amikor decemberben megtámadta a malária, de a következő év májusának a végén el is vitte. Hogy ezzel a betegséggel, a maláriával gyógyítani is lehet, az nem sok orvosnak jutott az eszébe. De az osztrák Julius Wagner-Jaureggnek (1857-1940) nemcsak eszébe jutott, hanem olyan sikeresen meg is valósította, hogy orvosi Nobel-díjat kapott érte (1927-ben). A brit Sir Robert Robinson (1886-1975) néhány maláriaellenes szert is előállított.²

FOTÓK A HÁTSÓ BORÍTÓN (a szerző e témához 40 képpel rendelkezik)

Hébert (1817-1908) Malária c. festményének minden felnőtt tagja tudja: itt a vég. A következő 11 műalkotás minden „szereplője” maláriában pusztult el. Az emmauszi lakoma festője: Caravaggio (1571-1610). Ezen az egykorú csodálatos képen a trónján ülő Tutanhamon fáraó (1335-1325) talán a koronás fők közül a legfiatalabb áldozat: 18 évesen halt meg. III. Ince pápa (1198-1216) pedig 18 évet uralkodott, mint az egyik leghatalmasabb egyházfő (56 éves volt halálakor). De nem kerülhette el a maláriát a 46 évesen elhunyt X. Leó pápa (1513-1521) sem. Itt Raffaello (1483-1520) festményén. Cromwell (1599-1658), Cooper (1609-1672) műve. Giovanni de Medici (Bronzino festményén édesanyjával, Eleonora de Toledóval) fiatalon lett a malária áldozata. VI. Henrik német-római császár (1191-1197; 32 évet sem élt) – Manasse krónika –, valamint az egyik legfiatalabb uralkodó, a 33 évesen meghalt Nagy Sándor (356-323), ugyancsak a gyilkos kór áldozatai lettek. Nagy Sándor Lüszipposz Kr.e. 330-ban készült szobrának 2000 éves római másolata (Lüszipposz 1500 bronz- és márványszobrot készített, és egyetlen egy műve nem maradt fenn). II. József császárnak (1780-1790) egyáltalán nem volt szerencséje: nemcsak malária okozta halála (49 éves volt; Decker (1818-1894 festménye)), hanem feleségei himlő-halála miatt sem. I. Sándor orosz cár (1800-1825) 48 évesen halt meg (ismeretlen festménye). III. Ottó német-római császárt (983-1002; krónika) 22 évesen ragadta el a malária. A történelem jelentős személyiségei közül ez a 11 fő 40 évet sem élt átlagban. Talán túlzás egy festmény alakjai korának megítélése: de Hébert műve szereplőinek átlagos életkora messze 40 alatt van.

²Sir Robinson negyed évezreddel korábbi honfitársa, az angol Hippokratész, Thomas Sydenham (1624-1689) a kinint népszerűsítette a malária gyógyításában. Egy spányol orvos, Juan del Vego 1640-ben már alkalmazta a kinint (állomáshelyén, Peruban a lakosság használta a kínafa kérgét lázas betegek kezelésére). Tudunk kell, hogy Napóleon biológiai fegyverként használta a betegséget, a maláriát az angolok ellen már 1809-ben (holland területek elárasztásával maláriás fertőzést idézett elő, melynek során 4000 brit katona meghalt, 10 ezer pedig alkalmatlanná vált a harcra).

Intézeti, klinikai hírek, információk

Az Anatómiai Intézetből

■ A *John T. Povlishock* professzor díszdoktorrá avatása alkalmából szervezett Neurotrauma Symposiumon (2011. március 11., Pécs) előadást tartott *dr. Reglódi Dóra* (Future perspectives of PACAP in clinical research) és *dr. Tamás Andrea* (Effect of PACAP in animal models of traumatic brain injury).

■ *Dr. Reglódi Dóra* és *dr. Tamás Andrea* részt vettek az V. Neurotoxicity Society Meeting-en (Uspallata, Argentína, 2011. április 7-10. között) a következő előadásokkal: *Reglódi D., Tamás A., Helyes Zs. et al.*: „Endogenous protection from stressors: insights from PACAP knockout mice” (felkért előadás), és *Tamás A., Szabadfi K., Fülöp B. et al.*: „Comparative examination of inner ear in wild type and pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) deficient mice.”

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ Május 11-14. között került megrendezésre a Magyar Kardiológusok Társasága 2011. évi kongresszusa Balatonfüreden. *Dr. Wittmann István* előadást tartott „Szempontok és célértékek a cardiovascularis betegek vércukorkontrolljában” címmel. *Dr. Kovács Tibor* a „Mind szimpatikusabb a vese szimpatikus denervatioja?” témában tartott előadást.

A Farmakognóziás Tanszékről

■ *Dr. Szabó László Gy. Máthé Imre* akadémikus születésének 100. évfordulója alkalmából előadást tartott a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karán, 2011. április 27-én, a XVII. Növénynevelési Napok rendezvényen „A magyar növénynevelés eredményei Magyarország Kultúrflórája monográfiásorozatban, Máthé Imre születésének 100. évfordulója tiszteletére” címmel.

■ A Magyar Orvostörténelmi Társaság Népi Orvoslás Szakosztálya és a Népi Természetismereti Szakcsoport közös rendezvényén, Budapesten, a Semmelweis Orvostörténelmi Könyvtárban, 2011. április 28-án „Kolostori gyógyászati adatok a Pannonhalmi Főapátság régi orvos-botanikai műveiben” címmel előadás hangzott el tanszékünk munkatársai részéről. Szerzők: *Csepregi Kristóf, Papp Nóra*.

■ *Dr. Molnár Péter* 2011. április 28-án a „Tudomány és Tea” Kutatói Fórum rendezvénysorozat keretében „40 év a karotinoid-kutatásban” címmel tartott előadást.

■ A Baranya megyei Honismereti Egyesület és tanszékünk közös szervezésében 2011. május 3-án *Halász Péter* neves néprajzkutató ünnepélyes könyvbemutatójára került sor. *Dr. Andrásfalvi Bertalan* mellett *dr. Szabó László Gy.* is méltatta a szerző 2010-ben megjelent, „Növények a moldvai magyarok hagyományában és mindennapjaiban” című monográfiáját.

■ Tanszékünk valamennyi oktatója-kutatója részt vett a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság által szervezett „XII. Magyar Gyógynövény Konferencia és XLVI. Rozsnyai Mátyás Emlékverseny” elnevezésű rendezvényen, 2011. május 5-7-ig, Szegeden. A rendezvényen tanszékünk munkatársai részvételével egy plenáris és három egyéb előadás hangzott el, valamint összesen tizenhárom poszter került bemutatásra. Az elhangzott előadások: *Szabó László Gy.*: Emlékcsozor a magyar kultúrflórából Máthé Imre botanikus akadémikus születésének centenáriuma (plenáris előadás); *Szabó László Gy.*: Gyógygombák nevei – *Priszter Szaniszló* (1917-2011) emlékére; *Farkas Ágnes, Bálint Csanád*: Kalcium-oxalát kristályok előfordulása mérgező dísznövényeinkben; *Papp Nóra*: Gyógynövénykutatás botanikus szemmel; *Baráth Zoltán* élete és munkássága. A bemutatott poszterek: *Ács Kamilla, Molnár Péter, Böszörményi Andrea és mtsai*: Adatok egy mongol gyógynövény (*Artemisia adamsii* Besser) fitokémiai jellemzéséhez; *Bartha Sámuel, Balogh Lajos, Papp Nóra*: Népi gyógynövényhasználat Nagybaconban és környékén; *Bencsik Tímea, Papp Nóra*: *Lythrum salicaria* L. populációk polifenol- és cserzőanyag-tartalmának értékelése; *Bencze Bálint, Kocsis Béla, Szabó László Gy., Kőszegi Tamás*: Gyógynövények a fogászati prevencióban; *Csepregi Kristóf, Papp Nóra*: Gyógynövények *Zsoldos Xavér* Herbariumában; *Dobos Judit, Toriska Balázs, Benkő András, Papp Nóra*: *Asperula odorata* L. populációk összehasonlító fitokémiai értékelése; *Erdei Anna, Papp Nóra*: Elődeink öröksége: békési és székellyföldi települések etnobotanikai értékelése; *Filep Rita, Farkas Ágnes, Nyárádi Imre-István*: Különböző csicsóka-fajták összehasonlító beltartalmi vizsgálata; *Gyergvák Kinga, Wirth Tamás, Pál Ró-*

bert, és mtsai: *Echium vulgare* L. populációk összehasonlító szövettani vizsgálata; *Németh Kitti, Darók Judit, Papp Nóra*: *Pulmonaria officinalis* L. populációk összehasonlító szövettani értékelése; *Papp Nóra, Horváth Györgyi, Bencsik Tímea, Turcsi Erika, Deli József, Molnár Péter*: *Euphorbia* taxonok karotinoid-analízise; *Sulc Alexandra, Bencsik Tímea, Papp Nóra*: *Symphitum officinale* L. populációk összehasonlító szövettani jellemzése; *Vántus Viola, Kocsis Marianna, Papp Nóra*: Gyógynövény-szirupok és -mézek analitikai vizsgálata, népgyógyászati és apiterápiás alkalmazása. *Dr. Szabó László Gy.* tagja volt a konferencia tudományos bizottságának, valamint üléselnöki tisztséget is ellátott.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ A Magyar Gyermekneurológiai, Idegsebészeti, Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Társaság XXXV. Kongresszusán a klinika munkatársai az alábbi előadásokat tartották Székesfehérváron, 2011. április 28-30-án: *Csábi Gy., Aradi P., Hollódy K., Tényi T.*: Informatív morfogenetikai variánsok előfordulása gyermekkori mentális retardációban; *Hollódy K., Csábi Gy., Láng A. és mtsai*: Acutan fellépő neurológiai és pszichiátriai tünetek társulása egy 16 éves leányban. Anti-NMDA receptor encephalitis; *Komlósi K., Hadzsiev K., Csábi Gy. és mtsai*: CLCN1 mutációval alátámasztott myotonia congenita Thomsen esete; *Barcsi B., Csábi Gy., Hollódy K.*: Egy mentálisan retardált kisfiú pszichoterápiájának története; *Hadzsiev K., Komlósi K., Bartsch O., Adamovich K., Ertl T., Kosztolányi Gy., Meleg B.*: Rubinstein-Taybi szindróma: egy mentális retardációval járó kórkép bemutatása két betegünk kapcsán.

■ *Dr. Decsi Tamás* a táplálási szekció programjának összeállításával és moderálásával, valamint két előadás tartásával vett részt „A gyermekgasztroenterológia, hepatológia és táplálás aktuális kérdései” továbbképző tanfolyamon Budapesten 2011. április 29-30-án. Előadások: A hosszú szénláncú, többszörösen telítetlen zsírsavak szerepe a csecsemők és beteg gyermekek táplálásában; Pillantás a probiotikumokra és prebiotikumokra a bizonyítékokon alapuló orvoslás szemüvegén át.

■ *Dr. Decsi Tamás* „Az egészséges csecsemő táplálása, az íz-preferencia kialakí-

tásának lehetőségei korai életkorban” címmel tartott előadást a „Táplálás hatása az egészségre a csecsemőkortól” szimpóziumon Budapesten, 2011. május 2-án.

■ *Dr. Decsi Tamás* képviselte a European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (ESPGHAN) szakmai társaságot a „Diet, Physical Activity and Health - A European Platform for Action” szervezet soros tanácskozásán Brüsszelben, 2011. május 13-án.

■ *Erhardt Éva* 2011. május 13-án, Siófokon, a Házi Gyermekorvosok Országos Egyesülete által szervezett „Kávészünet-13” konferencián a „Csökkent növekedési hormon szekréció következményei Prader-Willi szindrómában” című felkért előadással szerepelt.

■ Az ENDOPEL elnevezésű rendezvényen, Győrben (2011. május 6-7.) munkatársaink az alábbi előadással szerepeltek: *Kozári A., Karádi Zs., Patócs A. és mtsai: „Nehezen ébred és lassan nő”.*

■ A Magyar Gyermeksebész Társaság 2011. évi Ünnepi Tudományos Ülésén (május 7.), melyet *Pilaszanovich Imre* születésének 100. évfordulója alkalmából rendeztek (Fiatal Orvosok Fóruma és Szakdolgozói Fórum, Közgyűlés) a gyermekklinika munkatársai részéről az alábbi előadások hangzottak el: *Pintér András: „Pila bácsi” – egy majdnem legenda 100 éve született; Józsa Gergő, Vajda Péter, Farkas András, Várhidy László: Flexor tendon injuries of the hand in children – Gyermekkori kézujj flexor insérúlések; Ede Biró: Priapism – A rare genitourinary pathology in childhood; Kispál Zoltán, Jilling Tamás, Balogh Dániel és mtsai: Altered expression of MUC1 and 2 genes following urinary bladder augmentation or substitution in children; Pollák Zsófia, Appelszoffer Sarolta: A beteg gyermek jogai. Elmélet és gyakorlat; Nadrai Éva, Biró Ede, Vajda Péter: A bántalmazott gyermek: nővéri teendők; Fazekas Orsolya, Oberitter Zsolt: Székletürítési tréning a gyakorlatban.*

Az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetből

■ A Semmelweis Egyetem Doktori Iskolája 2011. április 14-15-én rendezte meg kétnapos konferenciáját a Nagyvárad téri Elméleti Tömbben. A rendezvény legfontosabb célja, hogy országos fórumot teremtsen a biomedicinális területen tevékenykedő doktoranduszok számára munkájuk, eredményeik bemutatására,

ezen keresztül a tudományos kapcsolatok, együttműködések fejlesztésére. Célja továbbá a doktori képzéssel és PhD-fokozattal kapcsolatos jelen és jövőbeli kérdések, problémák megbeszélése.

A rendezvényen munkatársunk, *dr. Szabó Mariann* PhD-hallgató absztraktjával díjat nyert. *(Az összefoglalót az Orvoskari Hírmondó júliusi számában közöljük – a szerk.)*

A Magatartástudományi Intézetből

■ *Dr. Csathó Árpád* tanulmányúton vett részt Rotterdamban, az Erasmus Egyetemen, 2011. április 26-30. között.

■ *Dr. Jakab Tibor* meghívott előadóként vett részt a Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság 39. kongresszusán, Siófokon, 2011. május 19-21. között. Ugyanitt mutatta be poszterét *László Eszter*; az intézet TDK-s hallgatója *'A living will („élő végakarát”) ismertsége, megítélése és továbbgondolása'* címmel.

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ 2011. május 2-3-án rendezték meg Sopronban a „Fúziós képalkotó eljárások és alkalmazásuk a MedAustron ionterápiás gyógyító és kutató központban” című szimpóziumot, ahol *dr. Zámbo Katalin* előadást tartott „SPECT-CT alkalmazási lehetőségei Magyarországon” címmel.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ A 39th Annual Conference on Yeasts elnevezésű nemzetközi konferencián, mely Szlovákiában, 2011. május 3-6. között került megrendezésre, *dr. Gyöngyi Zoltán* munkájával az alábbi előadások keretében képviselte intézetünket: *Somlyai G., Kovács A., Guller I., Gyöngyi Z. et al.: „Patulin-induced cytological alterations and chromatin changes in fission yeast.”*

■ *Dr. Szele Eszter* 2011. április 25-30. között a Kínában, Dalianban megrendezett World Congress of Bioenergy nemzetközi konferencián a következő előadás megtartásával vett részt: *Eszter Szele, Katalin Gombos, István Ember: „Feeding Animals with Biodiesel Glycerol. Effect of Biodiesel G- fractions on Genes Regulating Micro-somal Metabolism”.*

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ 2011. április 1-jén *dr. Tényi Tamás* tar-

tott felkért előadást a Semmelweis Egyetem Szkirozofria Akadémia címmel megrendezett CME továbbképzésén „Ritka pszichiátriai szindrómák” címmel.

■ 2011. április 8-án a Magyar Családterápiás Társaság Kongresszusán, Szegeden, *dr. Árkovits Amaryl, dr. Stark András, dr. Szijszák Zsófia, dr. Horthy Mária és dr. Tényi Tamás* tartottak előadásokat és vezettek munkaértekezleteket.

■ 2011. április 8-11. között *dr. Simon Mária* Brüsszelben részt vett egy, a klinikánk pszichopatológiai rajzgyűjteményét bemutató kiállítás megnyitóján, ahol előadást is tartott. A kiállítás június 5-ig tekinthető meg Brüsszelben.

■ 2011. április 29-én *dr. Tényi Tamás* felkért előadást tartott a Magyar Gyermekneurológiai és Gyermekpszichiátriai Társaság konferenciáján „Pszichózis Rizikó Szindróma” címmel.

■ 2011. május 6-án *dr. Fekete Sándor* tartott felkért előadást Siófokon, a Lilly Akadémián „Szuicidalitás depresszióban” címmel. Ugyanitt május 7-én *dr. Tényi Tamás* vezetett munkaértekezletet a depot antipszichotikumok gyakorlatával kapcsolatosan.

■ 2011. május 5. és 7. között *dr. Vörös Viktor* Madridban vett részt egy „Mind and Body” címmel megrendezett nemzetközi szimpóziumon.”

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ *Dr. Wéber György* a Multidiszciplináris Egynapos Sebészeti Társaság Endoszkópos, Laparoszkópos és „High-Tech” Konferenciája és Továbbképző Tanfolyamán (Budapest, 2011. március 17-19.) üléelnök volt és előadást tartott „Manuális és intellektuális készség az endoszkópos sebészet oktatásában” valamint a „Single port” laparoscopus sebészet címmel.

■ Ugyanő a Central European Congress of Surgery (Budapest, 2011. április 28-30.) elnevezésű rendezvényen üléelnök volt, moderálta a „Single port surgery” kerekasztalt és előadást tartott „Single-port inguinal hernia repair” címmel.

■ A Magyar Kardiológusok Társasága Tudományos Kongresszusán (Balatonfüred, 2011. május 11-14.) az alábbi előadás hangzott el intézetünkben: *Balatonyi B., Kovács V., Jávorszék S. és mtsai: A GST enzim gátlás hatásának vizsgálata szívizomsejtek apoptózisára MAPK inhibitorok alkalmazása során.*

■ 2011. május 5-7. között huszonnégyszoros kolléga vett részt intézetünkben mikrosebészeti tanfolyamon, melyet a Sebészeti Klinikával és a Mozgásszervi Sebészeti Intézet Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikai Tanszékkel együtt szerveztünk.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ 2011. május 11-14. között került megrendezésre a Magyar Kardiológusok Társasága Tudományos Kongresszusa. Klinikánk munkatársai, tizenkét kardiológus, három rezidens és négy PhD-hallgató a kongresszuson elhangzott 217 előadásból és 47 poszterből, az alábbiakban felsorolt előadásokkal, valamint poszterekkel vettek részt. *Dr. Simor Tamás*, *dr. Cziráki Attila* és *dr. Horváth Iván* üléselelnöki tisztet töltötték be összesen hét szekcióban:

Simor Tamás a Pitvarfibrilláció update 2011 szekcióban: Bal pitvar anatómia, morfológiai vizsgálat pitvarfibrilláció abláció előtt; Revaszkularizációk indikációk MR vizsgálatok alapján; az ARVD/C az új ajánlás fényében szekció: Definíció és prognózis; Bal kamra systolés funkció a leggyakoribb kérdés szekcióban: MR és a többi módszer viszonya.

Cziráki Attila: Kardiológus Szakfő-orvosi Szekció: A PTE KK Szívgyógyászati Klinika Regionális Kardiológiai és Szívsebészeti Centrum és Baranya megye 2010-évi kardiológus szakfőorvosi beszámolója. Üléselelnöki teendőket látott el az ARVD/D az új ajánlás fényében elnevezésű szekcióban.

Horváth Iván üléselelnöki teendőket látott el az alábbi szekciókban: Személyre szabott trombocita aggregáció gátlás nagy rizikójú betegek körében; Invazív kardiológia I.; Internetalapú intelligens EKG telemetria akut ellátás kapcsán az OMSZ és a

Cardiovascularis Centrum között.

Kónyi Attila Myocardialis Infarctus 2010, Kerekasztal megbeszélés az intervenció kardiológusokkal.

Komócsi András Személyre szabott trombocita aggregáció gátlás nagy rizikójú betegek körében – esetbemutatók címmel tartott előadást.

Aradi Dániel: Ischaemiás szívbetegség határterülete. Genetikai tényezők hatása a clopidogrel-kezelt betegek trombocita-reaktivitására és klinikai kimenetelére; Thrombosis 2011, Trombocita aggregáció gátlók az intervencionális kardiológiában: Új fejlemények.

Lukács Edit: Különböző állatkísérletes modelleken létrehozott miokardiális infarktusz jellemzőinek vizsgálata elektromechanikus térképezési rendszer segítségével.

Rausch Péter: Bal oldali perzisztáló vena cava superior és pitvari septum defektus műtéti korrekciója után jelentkező ritmuszavarok terápiájának dilemmái.

Ruzsa Diána: Pitvarfibrilláció: PVAC véna pulmonalis izoláció, radiofrekvenciás abláció, első éves tapasztalatok.

Faludi Réka: ARVD/C az új ajánlás fényében, Echokardiográfia; EKG haszna a pulmonális hypertonia felismerésében és kizárásában; Hypertrofiás cardiomyopathiát utánzó szívizombetegségek: HCM fenokópiák.

Husznai Róbert: Szisztémás és lokális arteriális stiffness paraméterek összehasonlítása koszorúér betegekben.

Márton László: Heparin-indukált thrombocytopenia egy korai műbillentyű thrombocitopenia szövődménye kapcsán.

Sárszegi Zsolt: A maximális fizikai terhelés hatása a vaszkuláris regulációra, oxidatív stresszre, adma szintre és az arteriális stiffnessre.

Perjés Péter Ábel: Oxidatív stressz szek-

ció, Az oxigén szabadgyökök kettős szerepe a szívizom-összehúzódnak akut szabályozásában.

Társrszerzők a konferencián: *Szabados Sándor* (6), *Magyari Balázs* (3), *Ruzsics Balázs* (2), *Bodnár Tamás* (2), *Varga-Szemes Ákos* (1), *Ajtay Zénó* (4), *Gaszner Balázs* (2), *Németh Ádám* (4), *Lenkey Zsófia* (4), *Szokodi István* (1), *Simor Tamás* (4), *Cziráki Attila* (7), *Horváth Iván* (5), *Kónyi Attila* (2), *Komócsi András* (1), *Husznai Róbert* (1), *Sárszegi Zsolt* (3).

Poszterek:

Keller Judit: TEE szerepe a gyors döntési algoritmusban;

Gaszner Balázs: Korai vaszkuláris öregedés koszorúérbetegekben és diabetes mellitusban;

Németh Ádám: Mozgással túlélni a chemoterápiát;

Lenkey Zsófia: Fizikai stressz teszt hatása az arteriális stiffness paraméterekre ischaemiás szívbeteggekben.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Gócze Péter* felkért referátumot tartott 2011. március 18-án Harkányban a „Méhnyakrák primér és szekunder prevenciója” címmel a Védőnői Továbbképző Konferencián, valamint felkért előadást tartott Siófokon, 2011. április 15-én az Oktató Családorvosok XII. Továbbképző Konferenciáján a „Menopauzális hormonterápia aktuális kérdései” címmel. 2011. március 26-án felkért referál előadást tartott a Magyar Nőorvos Társaság Cervixpatológiai Szekciójának XIX. Tudományos Ülésén, Hajdúszoboszlón „A nyirokcsomó áttétek lokalizációja és az őrszem nyirokcsomók vizsgálatának jelentősége korai méhnyakrákok esetén” címmel.

Az immunológiai verseny díjátadása az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben

Dr. Németh Péter átadja az első helyezettnek járó oklevelet **Ian Robert O'Sullivan**-nek. Középen *dr. Szabó Mariann*, a verseny főszervezője.

(A részleteket lásd a 14. oldalon – a szerk.)

Forrás: Nemzeti Erőforrás Minisztérium Egészségügyért Felelős Államtitkárság (2011. 04. 26.)

Nyilvános az új egészségügyi szakmai kollégium tagozatvezetőinek névsora

Egyetlen szakmai kollégium, hatvan tagozat és tanács segíti ezentúl az egészségügyért felelős miniszter munkáját. Lezárult a 3-3 fős szakmai tagozati, továbbá az 5-15 fős szakmai kollégiumi tanács jelölésének határideje.

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium Egészségügyért Felelős Államtitkársága 2011. március végén jelentette be, hogy április elsejétől átalakul a szakmai kollégiumi rendszer. A tagozatok az egészségügyért felelős miniszter tanácsadó testületei, míg a tanácsok a szakma véleményalkotó szervezetei lesznek. A tanácsok feladata az irányelvek, protokollok és módszertani levelek összeállítása lesz, de ez a grémium véleményezi majd az új vizsgálati módszereket, javaslatot tesz a szakmai vezetői pályázati kiírások követelményeire, állást foglal a pályázók szakmai megfeleléséről. A tanácsok a szakterületük tudományos fejlődéséből adódó információk és a napi gyakorlat legfontosabb problémás kérdéseit is továbbítják a szakmai kollégium érintett tagozata felé. A jövőben az új kollégium maga is tehet ajánlásokat, javaslatokat például az ellátórendszer átalakítása, vagy a minimumfeltételek megfogalmazása tekintetében.

Mind a szakmai kollégium, mind pedig a tanácsok tagjainak megbízatása négy évre szól, azonban a területért felelős miniszter, vagy a tanácsok tagjait delegáló testületek jogosultak az általuk kinevezett személyek visszahívására.

A tagozatok tagjaira a szakmai és civil szervezetek, valamint a szakpolitika részéről érkező ajánlásokat Szócska Miklós egészségügyért felelős államtitkár áttekintette és a következő személyeket kéri fel az új egészségügyi Szakmai Kollégium tagozatainak képviselőjére. (A névsor cikkünk végén található). Az elmúlt hetekben a Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ) egyeztetett a különböző szervezetekkel a tanácsok tagjait illetően.

A megalakuló testületre jelentős munka vár különösen abban, hogy a minisztérium Semmelweis Tervében megfogalmazott átalakítások szakmai érvrendszer mentén valósuljanak meg, ezt ugyanis elsősorban e szervezet tudja megjeleníteni.

A szakmai kollégium tagozatai

1. Aneszteziológia és intenzív terápia

- Fülesdi Béla (DEOEC)
- Gál János (SE)
- Nagy Géza (Miskolc)

2. Oxyológia – sürgősségi orvostan, toxicológia, honvéd és katasztrófa orvostan

- Varga Csaba (Kaposvár)
- Zacher Gábor (Péterfy)
- Svéd László (ÁEK)

3. Infektológia

- Princz Gyula (Szt. László)
- Schneider Ferenc (Szombathely)
- Temák Gábor (POTE)

4. Orvosi mikrobiológia

- Visontai Ildikó (OEK)
- Nagy Erzsébet (SZOTE)
- Kónya József (DEOEC)

5. Gasztroenterológia és hepatológia

- Tulassay Zsolt (SE)
- Novák János (Gyula)
- Wittmann Tibor (SZOTE)

6. Belgyógyászat, endokrinológia, diabétesz és anyagcserebetegségek

- Jermendy György (Bajcsy)
- Karádi István (SE)
- Paragh György (DEOEC)

7. Nefrológia és dialízis

- Wittmann István (POTE)
- Balla József (DEOEC)
- Reusz György (SE)

8. Tüdőgyógyászat

- Kovács Gábor (Korányi)
- Somfay Attila (Szeged-Deszk)
- Losonczy György (SE)

9. Tüdő- és mellkas sebészet

- Lang György (SE)
- Takács István (DEOEC)
- Rényi-Vámos Ferenc (Onkológia)

10. Reumatológia

- Poór Gyula (ORFI)
- Czirják László (POTE)
- Géher Pál (BIK)

11. Immunológia és allergológia

- Zehér Margit (DEOEC)
- Nékám Kristóf (BIK)
- Dérfalvi Beáta (SE)

12. Bőr- és nemibetegségek

- Kárpáti Sarolta (SE)
- Remenyik Éva (DEOEC)
- Liszkay Gabriella (Onkológia)

13. Transzfuziológia és hematológia

- Kiss Csongor (DEOEC)
- Masszi Tamás (Szt. László)
- Takács István (MISEK)

14. Onkológia és sugárterápia

- Kásler Miklós (Onkológia)
- Mangel László (POTE)
- Csejtey András (Szombathely)

15. Kardiológia

- Tomcsányi János (BIK)
- Szatmári András (GOKI)
- Merkely Béla (SE)

16. Szívsebészet

- Székely László (GOKI)
- Szabolcs Zoltán (SE Ér- és Szívseb. Klinika)
- Alotti Nasri (Zalaegerszeg)

17. Angiológia és érsebészet

- Entz László (SE)
- Kollár Lajos (POTE)
- Palásthy Zsolt (SZOTE)

18. Általános sebészet

- Oláh Attila (Győr)
- Svébits Mihály (Kecskemét)
- Vörös Attila (ÁEK)

19. Transzplantáció

- a. Langer Róbert (SE)
- b. Nagy Kálmán (Miskolc)
- c. Ablonczy László (GOKI)

20. Urológia

- a. Nyírády Péter (SE)
- b. Tenke Péter (Jahn F.)
- c. Gécs László (Veszprém)

21. Égés- és plasztikai sebészet

- a. Bene Ruzsena (Bethesda)
- b. Molnár Csaba (DEOEC)
- c. Tamás Róbert (ÁEK)

22. Traumatológia és kézsebészet

- a. Hangody László (Péterfy)
- b. Gera László (Kecskemét)
- c. Fekete Károly (Kenézy, Debrecen)

23. Ortopédia

- a. Tóth Kálmán (SZOTE)
- b. Tóth János (Békéscsaba)
- c. Szendrői Miklós (SE)

24. Sportegészségügy

- a. Tóth Miklós (SE)
- b. Varga Lehel (DVSC)
- c. Pavlik Gábor (Vasas)

25. Szemészet

- a. Facskó Andrea (SZOTE)
- b. Vámosi Péter (Péterfy)
- c. Nagy Zoltán (SE)

26. Fül-orr-gégészet

- a. Katona Gábor (Heim Pál Kh.)
- b. Fülöp Imre (Nyíregyháza)
- c. Kisely Mihály (Szombathely)

27. Arc, állcsont és szájsebészet

- a. Piffkó József (SZOTE)
- b. Redl Pál (DEOEC)
- c. Oberna Ferenc (Kecskemét)

28. Fog- és szájbetegségek

- a. Fejérdy Pál (SE)
- b. Hegedűs Csaba (DEOEC)
- c. Herceg Olga (Kaposvár)

29. Idegsebészet

- a. Barzó Pál (SZOTE)
- b. Csókay András (Miskolc)
- c. Bognár László (DEOEC)

30. Neurológia

- a. Nagy Zoltán (SE)
- b. Csiba László (DEOEC)
- c. Valikovics Attila (Miskolc)

31. Pszichiátria és pszichoterápia

- a. Németh Attila (OPK)
- b. Janka Zoltán (SZOTE)
- c. Frecska Ede (DEOEC)

32. Addiktológia

- a. Varga Gábor (Győr, Budapest)
- b. Szemelyácz János (POTE)
- c. Sineger Eleonóra (Dunaalmás)

33. Házirosvostan

- a. Hajnal Ferenc (SZOTE)
- b. Grezsa István (Hódmezővásárhely)
- c. Szabó János (Heves)

34. Gyermek alapellátás (Házi gyermekorvostan, ifjúsági és iskolaorvostan, védőnő)

- a. Kovács Julianna (Bordány – Csongrád Megye) – házi orvos
- b. Mezei Éva (Eger) – iskolaorvos
- c. Csordás Ágnes – védőnő

35. Foglalkozás orvostan

- a. Cseh Károly (Károlyi Kh.)
- b. Grónai Éva (Budapest)
- c. Hazay Balázs (MOK)

36. Megelőző orvostan és népegészségügy

- a. Vokó Zoltán (Budapest)
- b. Ádány Róza (DEOEC)
- c. Ember István (POTE)

37. Rehabilitáció

- a. Kullmann Lajos (ELTE)
- b. Szél István (OORI)
- c. Vekerdy Zsuzsa (DEOEC)

38. Balneoterápia

- a. Bender Tamás (BIK)
- b. Fülöp József (Szt. István)
- c. Héjj Gábor (ORFI)

39. Geriátria és krónikus ellátás

- a. Bakó Gyula (DEOEC)
- b. Ádám Ildikó (Kaposvár)
- c. Blaskovich Erzsébet (Dombóvár)

40. Szülészeti és nőgyógyászati, asszisztált reprodukció

- a. Demeter János (ÁEK)
- b. Bánhidny Ferenc (SE)
- c. Tóth Zoltán (DEOEC)

41. Csecsemő- és gyermekgyógyászat

- a. Balla György (DEOEC)
- b. Szabó András (SE)
- c. Szabó László (Miskolc)

42. Neonatológia

- a. Ertl Tibor (POTE)
- b. Szabó Miklós (Budapest)
- c. Gárdos László (Zalaegerszeg)

43. Gyermekpszichiátria

- a. Pászthy Bea (Budapest)
- b. Vetró Ágnes (SZOTE)
- c. Herczeg Ilona (Heim Pál)

44. Gyermeksebészet

- a. Verebély Tibor (SE)
- b. Kiss Ákos (Miskolc)
- c. Farkas András (POTE)

45. Klinikai genetika

- a. Oláh Éva (DEOEC)
- b. Melegh Béla (POTE)
- c. Molnár Mária (SE)

46. Orvosi laboratórium

- a. Kappelmayer János (DEOEC)
- b. Kovács L. Gábor (POTE)
- c. Nagy Erzsébet (BIK)

47. Radiológia

- a. Battyáni István (POTE)
- b. Gődény Mária (Onkológia)
- c. Bánsághi Zoltán (Szt. Imre)

48. Nukleáris medicina

- a. Szilvási István (ÁEK)
- b. Borbély Katalin (Onkológia)
- c. Pávics László (SZOTE)

49. Patológia

- a. Tímár József (SE)
- b. Méhes Gábor (DEOEC)
- c. Vass László (Kistarcsa)

50. Igazságügyi orvostan, orvosszakértés és biztosítási orvostan

- a. Keller Éva (SE)
- b. Szabó István (Miskolci Orvosszakértői Intézet)
- c. Tringer László (SE Pszichiátriai Klinika, törvénytudományi pszichiátria)

51. Egészségügyi informatika (nem orvosi)

- a. Surján György (ESKI)
- b. Stubnya Gusztáv (SE)
- c. Horváth Lajos (BIK)

52. Menedzsment és egészséggazdaságtan

- a. Sinkó Eszter (SE)
- b. Kaló Zoltán (ELTE)
- c. Boncz Imre (POTE)

53. Klinikai szakpszichológia

- a. Perczel Forintos Dóra (SE)
- b. Bugán Antal (DEOEC)
- c. Szabóné Kállai Klára (Békéscsaba)

54. Ápolás (szakdolgozói)

- a. Halmosné Mészáros Magdolna (Gyula)
- b. Molnár Gabriella (Bethesda)
- c. Jászberényi Valéria (SE, Szemészet)

55. Dietetika, humán táplálkozás (szakdolgozói)

- a. Henter Izabella (OGyEI)
- b. Terényiné Marinov Ágnes (Heim Pál Kh.)
- c. Utczás Anna (Balatonfüred)

56. Mozgásterápia és fizioterápia (szakdolgozói)

- a. Dr. Horváth Mónika (SE)
- b. Peuser Judit (Budapest)
- c. Tóthné Steinhausz Viktória (POTE, Zalaegerszegi Kp.)

57. Komplementer medicina

- a. Hegyi Gabriella (POTE)
- b. Jónás Eszter (Budapest – homeopata)
- c. Saáry Komélia (Budapest – akupunktúra)

58. Kórházi klinikai gyógyszerészet (gyógyszerészeti)

- a. Botz Lajos (POTE)
- b. Soós Gyöngyvér (SZOTE)
- c. Zekó Romána (SE)

59. Gyógyszerellátási gyógyszerészet (gyógyszerészeti)

- a. Télessy István (Bag)
- b. Hankó Zoltán (Kerepes)
- c. Regdon Géza (SZOTE)

60. Ipari gyógyszerészet (gyógyszerészeti)

- a. Antal István (SE)
- b. Laszlovszky István (Richter)
- c. Greskovits Dávid (Meditop)

Javasolt tisztségviselők:**Elnök:** Fülesdi Béla (DEOEC)**Alelnökök:** Szilvási István (SE)
Barzó Pál (SZOTE)**Titkárok:** Boncz Imre (POTE)
Perczel Forintos Dóra (SE)*Forrás: www.pecsiujsag.hu*

Biotechnológiai fellegvállrá válhat a Pécsi Tudományegyetem

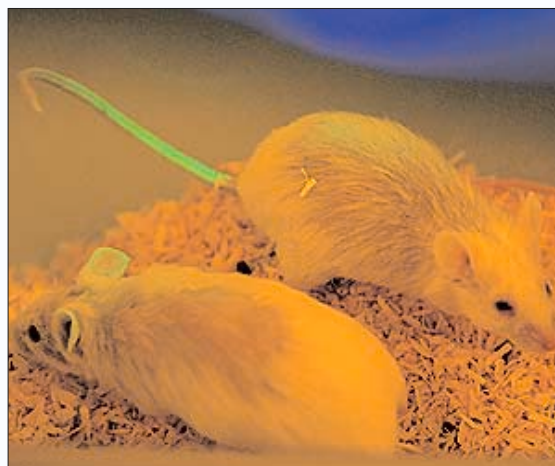
A régióban egyedülálló biotechnológiai kutatóközpont jöhet létre a Pécsi Tudományegyetem és az észéki Josip Juraj Strossmayer Egyetem együttműködésében. Az összességében majdnem két millió eurós uniós támogatásból megvalósuló, határon átívelő fejlesztésekről szerdán délelőtt tartottak sajtótájékoztatót a PTE Általános Orvostudományi Karán, melyen részt vett *Miseta Attila*, a PTE ÁOK dékánja és *Páva Zsolt* polgármester is. A pályázat révén az intézményekben a legkorszerűbb biotechnológiai kutatásokra nyílik majd mód, többek között a rákkutatás és a regeneratív medicina területén, nem beszélve a beruházások kiemelkedő gazdaságélénkítő hatásáról.

Komoly pályázati sikereket értek el a pécsi és az észéki egyetem orvoskairainak munkatársai, amelyeknek köszönhetően a tágabb régióban is egyedülálló kutatói és oktatói központ jöhet létre még az idei évben. A mind a két országban újdonságnak számító fejlesztések révén a két egyetemen a legkorszerűbb biotechnológiai kutatások folyhatnak majd, legyen szó akár rákkutatásról, akár regeneratív medicináról. Ráadásul a két várost a tudományos és technológiai potenciálja várhatóan a biotechnológiai ipar befektetői számára is vonzó célponttá teszi. A négy, egymással szorosan összefüggő pályázat eredményeit és várható hatását sajtótájékoztatón mutatták be a projektek szakmai vezetői, *Németh Péter* és *Ines Drenjancevic*, *Páva Zsolt*, Pécs polgármestere és *Ljiljana Pancirov* horvát főkonzul, valamint a pécsi és az észéki egyetem képviselői jelenlétében.

Az állatkísérletek fontos szerepet játszanak a modern orvostudomány fejlődésében, komolyan vehető kísérletekhez elengedhetetlen ez a komponens. Az állatokat azonban megfelelő körülmények között kell tartani több szempontból is: egyrészt világszerte egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek arra, hogy minél jobb, minél humánusabb életkörülményeket biztosítsanak számukra, másrészt olyan különleges tisztaságú létesítményekre van szükség, amelyek révén kórokozótól mentes környezetben hajthatók végre a kísérletek, hiszen csak így lehetnek biztosak abban, hogy az eredmény külső behatásoktól mentesen született.

Ezeknek az elvárásoknak maximálisan megfelel a pályázatok első fázisában felépülő pécsi állatház, amelyben kis méretű rágcsálók, elsősorban fehér egerek kapnak majd helyet. A kórokozótól mentes létesítmények önmagukban is meglehetősen ritkák, ám a Pécsi Tudományegyetemen épülő állatház ennél is magasabb elvárásoknak felel majd meg, miután alkalmas transzgenikus állatok létrehozására is, így az épület nemcsak Magyarországon, hanem a tágabb régióban is egyedülálló lesz, ideális helyszíneként szolgálva mind a rákkutatás, mind a regeneratív medicina, mind a gyógyszerkísérletek számára.

A pályázat keretében a laboratóriumi eszközparkok fejlesztésére is lehetőség nyílik, valamint a két egyetem közötti együttműködést is szorosabbra lehet fűzni a biotechnológiai oktatás-fejlesztés terén, amely révén magasan képzett szakemberek biztosíthatják majd a fejlesztésekhez és kutatásokhoz nélkülözhetetlen humán erőforrást. Az említett fejlesztésekre és beruházásokra fordítható összeg majdnem 2 millió euró, tehát mintegy fél milliárd forintot költöhet majd a pécsi és az észéki egyetem a projektek megvalósítására – ebből mintegy egymillió euró jut a Pécsi Tudományegyetem számára.

A Confabula országos elismerésben részesült

I. helyezést az Év Diákújságja kategóriában

Hallgatóink újságja, a Confabula – amely komoly külső, de még inkább tartalmi arculatváltáson ment keresztül – 2011. május 6-án országos elismerésben részesült: DUE Médiahálózat – korábbi nevén a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete – pályázatán I. helyezést ért el az Év Diákújságja kategóriában, mellyel a lap történetének legjelentősebb díját nyerte el.

Részlet a zsűri értékeléséből:

„Évek óta figyelemmel kísérjük a Confabula fejlődését is, és most már-már döbbenet vettük kezünkbe a friss számokat: egy olyan magazinná alakult át a pécsi egyetemi lap, amely minden szempontból megállná a helyét a piacon. Olyan tartalmak, úgy megírva, olyan dizájnnal, hogy bárki megirigyelheti.”

Dr. Miseta Attila dékán gratulált a lap szerkesztőinek és további munkájukhoz sok sikert kívánt.

GRATULÁLUNK!

A Gazdasági Főigazgatóság Hírlevele

Kedves Kollégák! Ajánlom szíves figyelmetekbe a Gazdasági Főigazgatóság újonnan induló Hírlevelét!

Meggyőződésem, hogy előbb-utóbb kudarcot vallanak azok a szervezetek, amelyek elhanyagolják a belső és külső dialógusviszonyok kiépítését, a kölcsönös előnyökön alapuló kommunikáció- és kapcsolatok tudatos szervezését. Alapvető fontosságúnak tartom, hogy a hiteles tájékoztatás és nyilvánosság biztosításával a GF üzenetei bekerüljenek az egyetemi köztudatba.

Ezért, a szándékaim szerint hiánypótló **HÍRLEVÉL**, mint hírforrás, időről időre hasznos és aktuális információkat fog tartalmazni az egyetem önálló gazdálkodású szervezeti egységei számára. Szem előtt tartva a jegyzett prioritásokat, a **jogi szakterület** közvetlenül a főigazgató irányítása alá került, így módon biztosítva a teljes főigazgatósági terület jogi ellátását, kiemelten a beszerzések és szerződések jogi kontrollját.

Létrehoztuk a **Működésfejlesztési és Szervezési Osztályt**, amely segíteni hivatott a szakterületen elindított, végrehajtásra váró kiemelt szakmai projektek sikeres, zökkenőmentes lebonyolítását és egyben biztosítja a Rektori Hivatal Egyetemstratégiai és Elemzési Csoportjával való operatív együttműködést.

A humán erőforrás menedzsment, immár, mint **Humán Szolgáltató Iroda**, közvetlenül a főigazgatóhoz való rendelése a humán ügyfélszolgálati feladatok kiemelt kezelésének, a bér- és létszám kontrolling tevékenységek erősítését támogatja. Közvetlen a főigazgató irányítása alá került a **Vagyongazdálkodási Igazgatóság**, valamint a **Műszaki Igazgatóság**.

A **Hírlevél** első száma jó alkalmat kínál arra, hogy a Szenátus által 2011. április 28-án elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása következtében a GF szervezeti változásairól hírt adjunk.

Az átalakításra a működés hatékonysága érdekében volt szükség, elsősorban a szervezet kiterjedt mértékének és tagoltságának csökkentése-, a működési folyamatok átláthatóságának javítása, egyértelmű felelősségi rendszer kialakítása, központi monitoring funkciók, végrehajtási szabályzatok minőségének erősítése és a belső szolgáltatási színvonal fejlesztése érdekében.

A **Közgazdasági Igazgatóság** szervezetén belüli leglényesebb változás, hogy a számviteli szabályozottság javítása, a könyvelés naprakész bizonylatolásának erősítése, valamint a számlafeldolgozás átfutási idejének gyorsítása érdekében szétválasztottuk a pénz-

ügyi és számviteli tevékenységeket. A beszerzési és készletgazdálkodási tevékenységek egy szervezeti egységbe történő integrálása egyszerűsíteni fogja a szakterületi koordinációt, nagyobb hangsúlyt kap az eszközök és készletek hatékony menedzselése és kiemelt feladat lesz a beszerzési folyamatok, kompetenciák tisztázása, pénzügyi rendezése. A sorolt tevékenységeket a **Közbeszerzési és Logisztikai Igazgatóság** fogja elvégezni.

Az **Informatikai Igazgatóság** feladata értelemszerűen az egyetem működését meghatározó központi informatikai és távközlési infrastruktúra menedzselése, valamint a klinikai-, a gazdasági- és műszaki terület informatikai alkalmazásainak fejlesztése és üzemeltetése.

Nem titok, hogy az egyetem komoly pénzügyi gondokkal küzd, jelentős összegű adósságállománnyal rendelkezik, ezért gazdasági tevékenységét csakis a szigorú keretgazdálkodás és prudens, takarékos gazdálkodás határozhatja meg. E törekvésnek értelemszerűen érvényesülnie kell az egyetem szervezeti struktúrájában is, amely a korábbi évekhez képest sokkal szerényebb méretben realizálódik. Célom, hogy a Pécsi Tudományegyetem súlyos gazdasági- és válsághelyzete a felelős, fegyelmezett és áttekinthető gazdaságirányítási munka hatására belátható időn belül jelentős javulást mutasson.

Ezúton tájékoztatom a Kollégákat a Gazdasági Főigazgatóság szervezetén belüli szervezeti és személyi változásokról, az egyes egységek és azok vezetőinek megnevezésével.

Elérhetőségeiket ajánlom a kedves Kollégák figyelmébe, és bátorítok mindenkit, hogy szakmai kérdéseikkel bizalommal forduljanak a Főigazgatóság és szervezetei felé.

Üdvözlettel:

Krutki Józsefné dr.
gazdasági főigazgató

Jogi Osztály – Dr. Kövér Péter
Működésfejlesztési és Szervezési Osztály – Végh Tamara
Humán Szolgáltató Iroda – Dr. Saághy Andrea
Vagyongazdálkodási Igazgatóság – Dr. Bilonka Béla
Műszaki Igazgatóság – Vilyevecz József
Közgazdasági Igazgatóság – Zemplényi Antal
Közbeszerzési és Logisztikai Igazgatóság – Kuthy Ágnes
Informatikai Igazgatóság – Csillik László

Kedves Klári, Kedves gyászoló Család, Tisztelt Kollégák!

Fájdalommal, megtört szívvel, összeszoruló torokkal állunk hamvaidd mellett. Megtiszteltetés számomra, hogy az egyetemi kollégáid nevében én búcsúzhatok el Tőled.

Csütörtök délelőtt volt, amikor megszólalt a telefon az irodámban, mint ahogy az naponta gyakran előfordul. Rutinszerűen felvettem a kagylót, de ez a hívás más volt, mint a többi. Egy elcsukló, halk hang jelentkezett. Csatáry Kinga vagyok. Anya meghalt! – tudata szomorúan velem és üzente volt munkatársainak a hihetetlennek tűnő gyászhiért.

Mikor magamra maradtam, felelevenedtek bennem a közös munkahelyünkön töltött időszakok jelentősebb pillanatai, de a korábbi évek sem veszték el az ismeretlenség homályába. Gyermekekoromban, amikor már kezdett érdekelni a sport, sokszor találkoztam a neveddel a hírekben és a sajtóban. Akit egy kicsit is érdekelt a sport, vagy olvasta az újságokat, figyelemmel kísérhette sportpályafutásodat. Abban az időben nem volt olyan pécsi lakos, aki ne tudta volna, hogy kik a Tolnai testvérek, de országos, sőt nemzetközi szinten is ismert volt a nevetek sportberkekben. Bár a sportolók álma az olimpiai kiküldetés számodra nem valósult meg, iker-testvéred, Márti sikereit megélve ebben az élményben is részesülhettél, hiszen egész életetekben elválaszthatatlanok voltatok egymástól, mindent megbeszéltek, együtt dobtok a szívetek.

A Testnevelési Főiskola elvégzése után tanári pályádát a Nagy Lajos Gimnáziumban kezdted. Öt év közoktatásban eltöltött idő után a Pécsi Orvostudományi Egyetem testnevelő tanáraként oktattad az orvostanhallgatókat és szervezted a szabadidő- és versenysportjukat. Személyesen először 1987-ben találkoztam Veled. Az a nap mélyen beivódott emlékeimbe. Egy óvodás kisgyereket, Kinga lányodat vezetted kézen fogva a sportszarnok felé és olyan büszkén, szeretettel néztél rá és mutattad be nekem, ahogy azt csak egy mély érzelmekkel rendelkező szerető anya tudja megtenni. Sokszor a késő estig tartó munka mellett próbáltad a családot összetartani, ami mindennél többet jelentett számodra. Csabával együtt az évek során gondoskodó neveléssel biztosítottátok azt a háttérrel, amellyel Kinga csapatban aerobic világbajnoki címet nyerhetett és szerzett hírnevet az egyetemnek is.

Talán nem a véletlen műve volt, hogy a munkatársakként ledolgozott 20 év legnagyobb részét egy irodában, egymás melletti íróasztalnál töltöttük. Ott készültünk a mindennapok feladataira, tanártársaimmal ott sajtóíthattunk el Tőled nagyon sok szakmai tapasztalatot, melynek gyakorlati hasznát még most is tudjuk kamatoztatni. Felhasználtad a sporttudomány legfrissebb eredményeit. Referátumokkal, kiselőadásokkal hozzásegítettél bennünket is a korszerűbb oktatás elsajátításához.

Nem lehet elfelejteni a hallgatóknak tartott aerobic foglalkozásaidat. Mindig frissítetted az ismereteidet rendszeresen készültél az órákra. Az utolsó napig minden órán teljes intenzitással mutattad és végezted a gyakorlatokat, amiért nagyon tisztelték és szerettek a tanítványaid. Sportszervező munkád mintaszerű volt. Az Orvosegyetem asztalitenisz csapatát hosszú éveken át irányítottad a megyebajnokságban. Hetente vezetted az edzéseket, szervezted fordulóról fordulóra a bajnoki mérkőzéseket, ami rengeteg időt lekött, de utánozhatatlan lelkesedéssel csináltad. Nem véletlen hogy sorozatban szereztétek meg a bajnoki címeket és végeztetek rendszeresen a dobogón. A csapattagok orvosként is szívesen emlékeznek vissza ezekre az évekre. Sok sikert értél el a Medikus Kupákon a női és férfi röplabda csapatokkal. Több mint harminc évig készítetted fel és kísérted őket az orvostanhallgatók legnépszerűbb sporteseményére. Nem maradhattál ki a közkedvelt nyári gyermek sporttáborokból. Különös érzéssel vezetted az alsó tagozatos gyerekek sportfoglalkozásait. Klári néni fogalom volt közöttük, nagyon szerettek Téged.

Minden évben elmaradhatatlan program volt számodra a sítábor. Oktatói erényeidet itt is kamatoztattad és számolatlanul tanítottad meg az egyetemistákat és a felnőtteket a síelés semmivel nem pótolható szépségeire. A táborokban néha jutott idő a regenerálódásra is. A hazaérkezések után minden alkalommal megtartottad az élménybeszámolót és újult erővel láttál mindig munkához. Az egyetemen dolgozó kolléganőknek évek hosszú során szervezted és vezetted az asszonytornát, a callanetics-et, ami nagyon népszerű még most is a hölgy munkatársak körében.

Rendelkeztél mindazokkal a tulajdonságokkal, mely a kiváló sportolókra jellemző. Az akaratod, a kitartásod, a közösségi léted, a győzni akarásod minden nehézségen átszegtetted a munkád során is. Mindig optimistán néztél a világra. Ritkán fordult elő, hogy nehezebb pillanatokban könnybe lábadt a szemed, de egy perc múlva ismét azt az életvidám, segítőkész, mosolygós, barátságos arcodat mutattad, ami mindig jellemző volt Rád. Hosszan tartó betegséged elviselésében ugyanezek a pozitív emberi tulajdonságok segítettek.

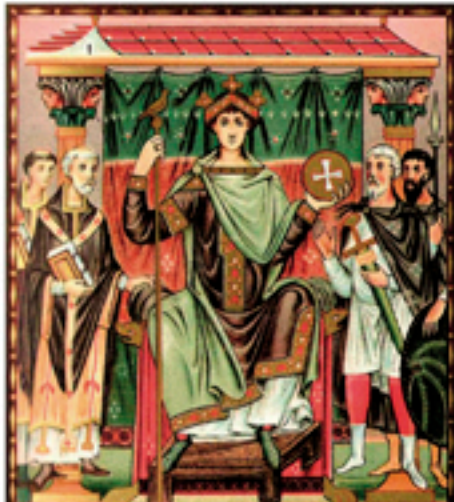
Kedves Klári!

Most a Pécsi Tudományegyetem, az Általános Orvostudományi Kar és közvetlen kollégáid nevében búcsúzom.

Emlékedet baráti szeretettel megőrizzük. Lelkünkben örökké élni fogsz. Nyugodj békében!

Csatáryné Tolnai Klára 1941-2011

Benke József
Malária